

Celje - skladišče
D-Per
65/1975

COBISS

OSREDNJA KNJ. CELJE

GLASILO KOLEKTIVA REK VELENJE

LETO IX PETEK, 28. FEBRUARJA 1975 ŠT. 3

Kaj ukreniti za zmanjšanje
čezmerne števila odsotnih od dela?

S periodične obravnave nezgod in uspehov pridobivanja v jami VZHOD z dne 13. februarja v sindikalni sobi na jaški Preloge, na kateri je bilo postavljeno gornje vprašanje - vprašanje, ki je zagotovo pereče ne le za jamo VZHOD, ampak za prenekatero delovno enoto v naših tozdih in skupnih službah!

V jami VZHOD, vzhodnem polju preloške jame, morajo letos v 282 celih in eni tretjini delovnega dne pridobiti, na klasičen način, 1 300 000 ton premoga, kar je natanko ena tretjina količine, ki jo mora v istem številu delovnih dni doseči ves rudnik.

Za rudarje v jami VZHOD ta njihova naloga ne bo lahka! Premog v vzhodnem polju je drobljiv. Pridobivati ga bo treba vedno globlje, in pritiski bodo vedno večji, odkopna fronta pa tudi zaradi varnostnega stebra za jašek Preloge vedno bolj utesnjena. In ob tem jih gotovo lahko skrbi, kako bodo to svojo nalogo izpolnili, ker se morajo kar naprej ubadati še s problemom prekomernega števila odsotnih od dela. "Trenutno," je na omenjeni obravnavi povedal vodja jame VZHOD diplomiran rudarski inženir Avgust Terglav, "imamo v naši jami v evidenci 726 delavcev, od teh pa jih 146 ali dobra petina ni na delu, medtem ko je dnevna praksa zadnjih dveh, treh mesecev celo 140 - 220 odsotnih od dela."

O tej in drugih težavah, s katerimi se morajo spopadati v jami VZHOD, podrobno pišemo na naslednji strani!

SREČNO

Poslovodje, nadzorniki, strelci in prvopisani iz nočne izmene jame VZHOD v tednu od 9. - 16. februarja o delu in delovnih težavah na odkopih v vzhodnem polju

(Nadaljevanje s 1. strani)

Skoraj kot opravičilo je bilo slišati pripombo, ki jo je izrekel inženir Terglav po končani obravnavi nezdod in rezultatov pridobivanja v jami VZHOD v četrtek, 13. februarja. Ko zadnji udeleženci še prav odšli niso iz sindikalne sobe na jašku Preloge, je namreč dejal: "Takšne so navadno vse te naše obravnave - 'dedi' ne govorijo veliko, kar rečejo, pa veš, da drži."

Povedal je resnico. Redkobesedni so bili. Povedali so le najnujnejše. Nič jim ni bilo do dandanašnje pogoste navade - do inflacije tudi pri besedah. Verjetno tudi zato, ker je večina prišla na sestanek s šihtha, in še nočnega. Vseh skupaj jih je bilo okrog trideset. Skrajja so samo poslušali, kaj jim bo inženir Terglav, ki vedno vodi te njihove sestanke, povedal. Brez besed so sprejemali njegovo navajanje številk o doseženi proizvodnji, o gibanju "razhoda" - števila odsotnih od dela, njegove pripombe in priporočila pa pojasnila, kakšne imajo delovne učinke, in drugo. Pač, poslušali so! To, da imajo v tekočem mesecu za sabo poprečno dnevno proizvodnjo 6 864 ton, celotni rudnik pa 16 030 ton, in da so imeli v januarju poprečno dnevno proizvodnjo približno prav tolikšno, rudnik kot celota pa da je dosegel v januarju doslej največjo dnevno proizvodnjo, in sicer 31. januarja, ko je pridobil kar 18 400 ton!

Ob navajanju zadnjih podatkov o številu odsotnih od dela v jami VZHOD pa se je, če se nisem zmotil pri opazovanju, zbudila v njih določena nelagodnost in mrzka misel, da bodo čelakom morali povedati: "Zaradi delovnih nezdod imamo bolnih 11 ljudi, iz drugih vzrokov 64, iz nepojasnjenih vzrokov jih ne prihaja na delo 20, vtem ko izkorišča plačane dopuste, večinoma letnega, 51 delavcev - po planu pa bi samo letnega moralo izkoriščati 86 delavcev!"

Pravim, če se nisem zmotil v opazovanju! Ker, težko je vedeti nekemu, ki ne dela dan na dan poleg njih pod zemljo, do kod jim kritičnost takih podatkov seže - zlasti ker imajo v jami razmeroma kratek tedenski počitek, čeprav vsi vemo, kakšno je njihovo delo.

Zatem je vodja jame VZHOD povedal še doseženi poprečni odkopni učinek v jami VZHOD do 13. februarja (18,83 ton na dnino), prav tako tudi obratnega (11,56 ton na dnino) in o zadnjem pripomnil, da je za dobre pol tone pod doseženim poprečkom v januarju (12,17 ton na dnino). Preden so nato prešli na obravnavo nezdod in pretresanje že izrečenega, pa je še enkrat opomnil, kako velik "razhod" imajo, kakor tudi da se je naslednje dni bati še večjega, ker bo petnajsti - izplačilo osebnih dohodkov, ki, baje, do konca tedna razrahlja delovni red. Dejal je, da pomnijo petnajste, ko so dnevno dosegli tudi komaj 4 000 ton. Še posebej pa je opozoril, da je treba vsakega, ki bi ob petnajstem prišel vinjen na delo, enostavno odsloviti - ob plači v prejšnjem mesecu so, kot je rekel, imeli kar pet, šest nezdod, katerim je menda posredno botroval tudi alkohol.

Obravnava nezdod

Šlo je za štiri nezdode:

- Na čelu F je rudarju K. velik kos premoga, ki je prišel po transporterju, stisnil nogo ob stojko in ga lažje poškodoval. K. je delal in ni stal tako, da bi "štuk", ko se je bližal, lahko opazil, drugi pa ga tudi niso opozorili - najbrž iz istega vzroka.

Sprejeti sklep - Vse rudarje pogosteje opominjati na pravilno stoji pri delu in na obvezo, da vsakogar v vsakem primeru, ko mu grozi nevarnost, pravočasno opozore nanjo.

- V "pozadini" je rudar J. s sodelavcem nameščal stropnik, vmes pa mu je zdrknila noga, in med lovenjem ravnotežja si je lažje poškodoval roko.

Glede izjave poročevalca o nezdodi, češ: lažje si je poškodoval roko, je inženir Terglav skoraj vzročil: "Kaj lažje poškodoval - mavec bo dobil in 10 dni ga gotovo ne bo na delo!"

Sprejeti sklep - Glede na to, da je J. pogosto ma bolan na ušesih in ima pri delu nezdodo za nezdodo, ga je treba prestaviti na delovno mesto, kjer ni prepaha, možnost poškodbe pri delu pa kar najmanjša.

- Rudarju M. je izdal zdravnik potrdilo za lažje delo. Zato je bil s čela premeščen k stroju na križišču čela C. Tu pa mu je pri reševanju večjega kosa premoga iz stroja padel s stropa na desno roko, ki jo je držal na ključavnici bližnje stojke, kos premoga ter mu roko težje poškodoval.

Iz obravnave nezdode - Poročevalec: "Nezdoda je nastala, kljub temu, da je bil strop založen s 'fosni' (plohi) - podporje pa je tudi bilo zadosti vstran od stroja - 1,5 metra vstran je

Inženir Avgust Terglav - Trenutno imamo v naši jami v evidenci 726 delavcev, od teh pa jih 146 ali dobra petina ni na delu ...

bilo, res pa je, da so takrat strop zapirali (dejal je: 'Na čelu D so imeli prvi strop.' - opisca). "Obratovodja Terglav: "Če je bil stikalist, kaj je delal tam, če se je strop nad njim zapiral - saj ni spadal na čelo!"

Sprejeti sklep - Strop je treba zalagati pravočasno, preden se odpira - to pa vedno in povsod ne delajo. Izgovor, da je premog drobljiv, le deloma drži.

- Na čelu D je rudar T. nakladal stojke in medtem, ko je eno držal, mu je padel s stropa na palec kos premoga - težka nezdoda.

Sprejeti isti sklep kot v zvezi z nezdodo rudarja M.

Pripombe udeležencev pod RAZNO

Domala vsi udeleženci so se strinjali s pripombo nekoga, da je jamsko ročno orodje slabo nasajeno (ročaji "kroc" da so predebeli pa da so v eni pošiljki "kroc" bile take, ki so se kmalu pre-

lomile pri sredini. "Šremerji", zasekači, da so tako nasajeni, da se ročaj izdere že po nekaj trših udarcih, za dviganje na "pajs", vzvod, pa so baje sploh zanič - nasaditev enega pa menda stane 14,30 dinarjev. Nabijalne palice za polnjenje vrtin pri odstreljevanju pa so velikokrat, baje, iz grčavega lesa pa čisto presušene in še trhle - čeprav velja ena 12 dinarjev).

Tudi inženir Terglav se je s pripombo o nasajanju orodja strinjal in pojasnil, da je pri tehničnem vodstvu TOZD zunanji obrati v tej zvezi že urgiral - da pa pravijo, da tej pritožbi ne bodo prej verjeli, dokler je ne dokažejo tako, da jim pošljejo vzorec slabo nasajenega orodja.

Kolikor se je dalo razbrati iz odmeva udeležencev

Včasih je nanoslo, da so se hočeš nočeš morali tudi zasmejati

na to pojasnilo, jim v TOZD ZO na to pošiljko najbrž ne bo treba dolgo čakati!

Naslednji predmet spora so bile bele, nove rudarske čelade, češ da prej napokajo, kot pa so rjave, stare, in da kljub temu rudarje, ki še naprej trmoglavo nosijo stare, "preganjajo".

Glede čelad je bil kot eden od udeležencev pri roki za odgovor varnostni tehnik Hladin. To "ročnost" so koj tudi izkoristili in ga izzvali z besedami:

"V VPD ste nove čelade forsirali, kaj pa zdaj?" Hladin je na to odgovoril, da novih čelad ni forsirala služba VPD, pač pa rudarski inšpektorat - in da so najbrž res slabše, kot piše v njihovem atestu. Povedal pa je še, da že zbirajo vzorec čelad za preverbo njihovega atesta.

Pripomba je padla tudi na stojke strojnih tovarn Trbovlje. Da njihove ključavnice hitro popustijo, so menili nekateri - drugi spet, da pa so zato skoraj za 600 dinarjev cenejše od naših stojk - stojk, ki jih izdelujejo v ESO - katerih ključavnice pa da prepozno popustijo, tako da pritiski stojke prej zvižejo. Do kraja pa tej razpravi niso prišli.

Tudi o pisalih, brez katerih, so rekli, ne morejo shajati v jami, so se nekaj pogovarjali in vsi planili v smeh, ko je nekdo na mnenje inženirja Terglava, češ, da so še najboljše minice, odvrnil: "Ja, mine! Zadnjič enkrat sem eno v roko prijel, pa nisem vedel, kako bi jo stisnil, ker sem imel od 'kroce' prste takole narazen!" - je pokazal.

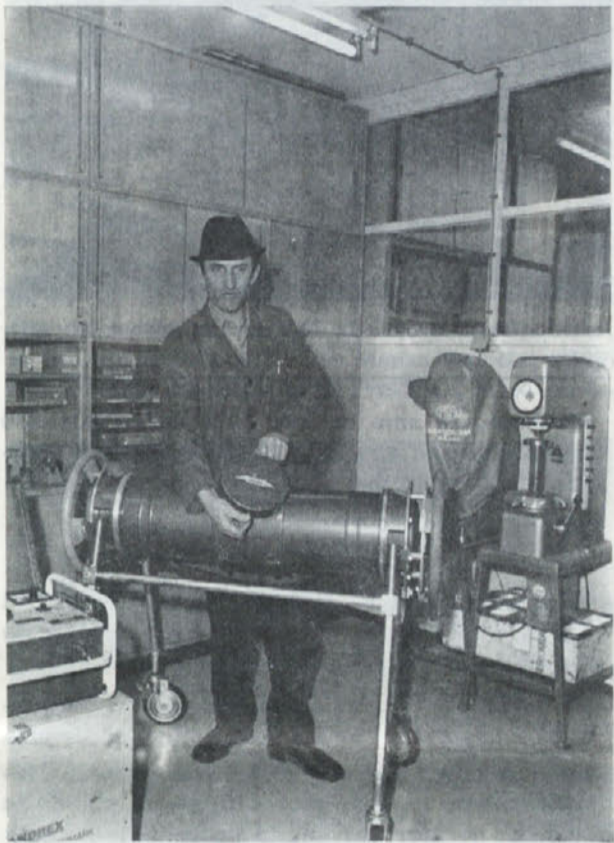
Potegnili so se tudi za avtobus, ki bi ga naj organiziral REK za tiste iz Zavodnje, Belih vod in Gaberka. Zdaj se iz teh krajev vozijo z avtobusom, ki vozi za Gorenje, a jim vozni red ne ustreza - prej morajo iz jame, tako da jim je, so rekli, nekdo že zabrusil, da bodo zaradi predčasnih odhodov iz jame morali delati kako nedeljo. Menda je to bila šala, dejstvo pa je, da bo za ta avtobus treba poskrbeti - pri Izletniku, v skrajnem primeru, je bilo rečeno, pa v TOZD avtopark.

Vmes se je nekdo oglasil in dal vedeti, da ga nekdo iz tehničnega vodstva na enih od zadnjih sestankov SDS ni pustil govoriti. Čudna reč!

Za sklep

Po koncu sestanka je obratovodja Terjav omenil, da bi bilo dobro iti tudi na nekaj čel v vzhodnem polju in še od tam kaj objaviti v Rudarju. To bomo storili!

Sicer pa sva se po sestanku pogovorila še o marsičem. Natančneje mi je predstavil pridobivanje v vzhodnem polju skozi vse leto 1975 pa še to in ono. Povedal je, da bodo v obdobju do aprila odkopavali na kotah + 12,5 in + 21,0, v obdobju julij - september samo na koti + 12,5, potem pa bo vse nared za pridobivanje tudi v novi etaži na koti + 1. Skozi vse leto bodo torej pridobivali le na koti

Merilnica, delavnica ESO za kontrolo kvalitete materialov in izdelkov - Vodja tehnične kontrole v elektrostrojnih obratih Jože Povše razkazuje sodobno opremo te delavnice: LEVO, največjo pridobitev za kontrolo - čisto nov rentgen za preiskavo kovinskih materialov do globine 60 milimetrov (baje v dolini še nima para), DESNO ZGORAJ, magnaflux, kot rentgen - za odkrivanje razpok in žilindre ter kontrolo zvarov - samo drugače zmogljiv, IN DESNO, že dalj časa znana naprava za kontrolo materialov z ultrazvokom.

+ 12,5, odkopna fronta na koti + 21,0 pa bo v juliju dokončno likvidirana.

Torej, kot je že bilo rečeno, vedno globlje bodo šli - v naslednjih letih, baje vse do kote - 62,0, s tem pa bo tudi konec vzhodnega polja, kot ga poznamo sedaj - tam spodaj zahodno od drugega, večjega rudniškega ugrezninskega jezera.

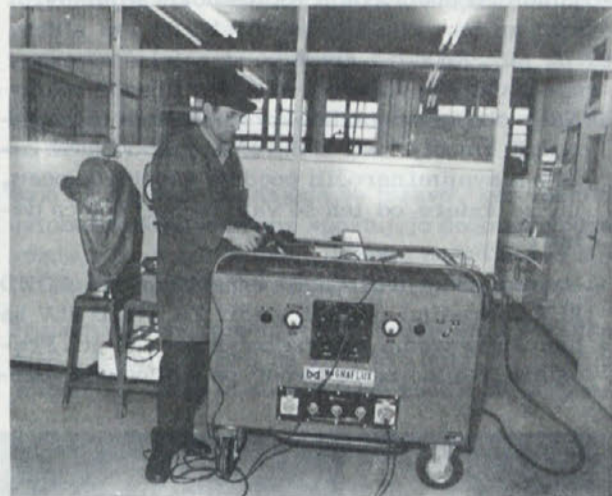
Prav tako je povedal, da so se v SDS dogovorili, da bodo v celotni TOZD RLV to leto delali vse sobote v vseh treh izmenah v obdobju januar - marec ter oktober - december, v preostalem obdobju pa v vseh treh izmenah le vsako "črno" soboto, v ostalih, nadurnih sobotah pa le v eni izmeni.

Še o predvidenem gibanju števila zaposlenih v jami VZHOD to leto: do obdobja julij - september se bo, baje, število zaposlenih zmanjšalo od sedanjih približno 720 - 730 na 350 - 400, konec tega obdobja - z začetkom odkopavanja na koti + 1,0 - pa bo zopet naraslo, in to na 650 - 700.

Sicer pa bodo v vzhodnem polju zaradi drobljivega premoga in vedno bolj utesnjene odkopne fronte odkopavali le na klasičen način, se pravi, brez kompleksne odkopne mehanizacije, in v obdobju tega leta, ko bodo pridobivali le na koti + 12,5, nadomestne odkope iskali v stebru 8 in južnem krilu zahodnega polja. (rb)

Z zadnje seje delavskega sveta TOZD RLV

4. februarja je bila 12. redna seja delavskega sveta TOZD RLV. Na seji so bili prisotni: generalni direktor REK inž. Mirko Bizjak, direktor TOZD RLV inž. Slavko Janežič, tehnični vodje strokovnih služb rudnika, Franc Mažgon in Rudi Bajec iz DSSS, delegata delavskega sveta TOZD rudarski tehnični pouk - RŠC, trije delegati delavskega sveta REK Velenje, 21 članov delavske

ga sveta TOZD RLV in drugi.

Najvažnejše točke dnevnega reda so bile: pregled januarskega dela, obravnavanje delovnega načrta za mesec februar in razprava o predlogih pravilnika o zaščiti tajnosti ter pravilnika o stanovanjskih vprašanjih delavcev REK Velenje.

O delu v mesecu januarju je poročal inž. Zdravko Oblak, pomočnik direktorja TOZD RLV. Povedal je:

"V januarju sta le dva obrata - vzhod in RPP (rudarski praktični pouk) - izpolnila mesečni plan. Čeprav operativni plan ni bil izpolnjen, je bila poprečna dnevna proizvodnja v januarju višja od decembrske - znašala je 15 040 ton. Odkopni učinki so se izboljšali, jamski učinek pa je nekoliko padel. "Razhod" je bil tudi januarja velik - 23,5 odstotka. V 25 delovnih dneh je bilo nakopanih skupno 376 000 ton premoga, to je dobrih 98 odstotkov operativnega plana."

Zatem je govoril inž. Slavko Janežič: "Strogo se moramo držati pravila, da bomo imeli čimmanj nedeljskega in nadurnega dela, ki zelo vpliva na ekonomski uspeh dela. Dela moramo organizirati tako, da bomo tudi med tednom opravili kak večji remont. Izjemoma pa bo nedeljsko delo potrebno pri OKP I; ta odkop bi moral zaradi težav,

ki nastopajo na delovišču, obratovati neprenehoma tudi v nedeljah v mesecu februarju in marcu. To zato, ker lahko pride do vdora blata in vode iz zgornjih plasti sloja.

Ta vdor ne ogroža varnost ljudi, ampak mehanizacijo na odkopu. Medtem ko bo delal OKP I, morajo obratovati vsi trakovi, da bi lahko pri slučajnem pomanjkanju proizvodnje delali tudi na OKP II. Za takšno nepretrgano delo bi dobili pomoč tudi z južnega krila, da bi delavci na OKP ne bili preveč obremenjeni."

Nato je DS sprejel sklep, da bodo na odkopu OKP I normalno obratovali v vseh treh izmenah v mesecu februarju in marcu tudi v nedeljah. Sklenil je tudi, da se točka za mesec januar izplača v višini 1,30.

Predlagan plan za mesec februar je bil v celoti sprejet in potrjen (podrobnosti iz plana smo objavili v 5. št. Informatorja).

DS je sklenil še, da mora sindikat takoj pričeti z akcijo oziroma zahtevati od odgovornih organov, da bodo rudarji še vnaprej oproščeni davka iz OD. Ta olajšava naj bi trajala tako dolgo, dokler bo potrebno več kot 42-urno delo v tednu.

Zaradi tesne povezave klasirnice z jamo panaj za delavce iz tega obrata veljajo enaki kriteriji pri plačilu davka iz OD in povečanju OD, kot veljajo za jamske delavce. Sklenjeno je bilo tudi, da bi zaradi čim boljšega pokrivanja potreb po premoagu v letu 1975 obratovali v prostih sobotah v prvih treh in zadnjih treh mesecih leta v vseh treh izmenah, v drugih mesecih pa prvo soboto v treh izmenah, ostale sobote pa le v prvi izmeni.

Delavski svet se je strinjal s predlogom pravilnika o zaščiti tajnosti REK Velenje in ga potrdil v takšni obliki, kot je bil obrazložen. Zatem je bil potrjen še predlog pravilnika o stanovanjskih vprašanjih delavcev REK Velenje.

Pod točko "Razno" so bili sprejeti še ti sklepi:

- Vsako prinašanje razstrelilnih ali lahko vnetljivih snovi na področje rudnika se smatra kot groba kršitev delovne discipline in se kaznuje s takojšnjim odpustom iz TOZD.
- Delavski svet soglaša s predlogom, da se na tekoči račun TOZD RLV pripiše 2 572 568,58 šilingov, katere priznava ODK za povečano kalorično vrednost izvoženega premoga.
- Delavski svet odobrava 1 080 000,00 din posojila TOZD avtopark, ki ta znesek potrebuje za nabavo novega avtobusa. Posojilo pa mora začeti vračati s 1. julijem letos in ga mora vrniti v zaporednih mesečnih obrokih po 100 000,00 din.
- Delavski svet imenuje Franca Krištofa začasnega predsednika komisije za izrekanje ukrepov zaradi kršitev delovne dolžnosti.

S. Saje

Vsaj za prvo fazo razširitve elektrostrojnih obratov na novi lokaciji bije dvanajsta ura

Razgovor z inženirjem Viktorjem Barletom o elektrostrojnih obratih ob veliki prelomnici njihovega dosedanjega razvoja

- Inženir Barle, bi hoteli orisati sedanjo organizacijo dela v elektrostrojnih obratih in njene bližnje spremembe, če jih imate v načrtu?

- Zakaj pa ne, saj sedanja organizacija pomeni

precejšnje prelomnico za naše obrate, preračunana pa je že za njihovo preselitev in razširitev na novo lokacijo v Pesju, tako da kakih bližnjih sprememb sedanje organizacije dela nimamo v mislih.

- In kako ste organizirani?
- Pred kratkim smo imeli samo tri obrate: strojni, elektro ter toplovodno-vodovodni. S pripojitvijo Kleparstvo-vodovoda Šoštanj pa smo dobili še četrtega: krovsko-ključavničarski obrat.
- Kje pa je sedež tega zadnjega?
- V tem, vidite, pa je težava. Ta obrat je v Šoštanju in toplovodno-vodovodni v zgradbi bivše velenjske elektrarne. To pa je šibka točka, ki nam pri sodelovanju med obrati zadaja nemalo težav, ki se pred preselitvijo ESO na novo lokacijo tudi končale ne bodo.

- Dejavnost vaših obratov je zdaj silno pestra. Zato je tako v organizacijskem kakor tudi v kadrovskem pogledu gotovo zahtevna in včasih prezahtevna.

Imate glede na to v vašem načrtu razvoja predvideno kakšno omejitev ali izločitev katere od vaših dejavnosti?

- No, naše osnovne dejavnosti slej ko prej ostanejo enake! Še naprej bomo opravljali remontna oziroma vzdrževalna dela. Potem, nadaljevali bomo z uvedeno proizvodnjo polizdelkov, izdelkov in opreme, in to največ za naše tozde, predvsem za RLV; izdelovali bomo transportno in pripravsko opremo. Pri tem pa se bomo vedno bolj usmerjali k proizvodnji težjih jamskih strojev in naprav. Tretje veliko področje naših dejavnosti pa bodo tudi v bodoče instalaterska dela pri graditvi stanovanjskih in industrijskih objektov.

- Torej omejitve ne bo?

- Na noben način, nasprotno - samoumevno je, da bo remontno oziroma vzdrževalno dejavnost treba še bolj razviti. Hkrati pa se bomo morali še bolj usposobiti za proizvodnjo težje jamske opreme, ker vidimo, da bo pridobivanje premoga čedalje bolj temeljilo na sodobni mehanizaciji, se pravi, na uvajanju težje proizvodne opreme.

- Imate pri remontni oziroma vzdrževalni dejavnosti v načrtu kakšno novo področje?

- Da. Računamo, da bomo naše delo na tem področju razširili tudi na elektroenergetske objekte in naprave TEŠ IV.

- Kaj pa jamska oprema - jo mislite izdelovati tudi za druge rudnike?

- Pri tem pa je takole: naš namen je bil vedno, da izdelujemo, kar je najbolj primerno za pogoje pridobivanja premoga v naši jami. Vendar, izkazalo se je, da se nekaj naših izdelkov, prilagojenih za našo jamo, obnese tudi v drugih rudnikih - da tudi drugi rudniki poprašujejo po njih in so jih nekaj že tudi nabavili, na primer rudnik Trbovlje in Titovi rudniki v Bosni.

- Po katerih vaših izdelkih pa drugi rudniki najbolj poprašujejo - po podporju ali strojih?

- Po podporju ne toliko, pač pa po vitlih, drobilcih za premog in stiskalnicah.

- Kaj pa po transporterjih?

- Za transportno opremo, veste, pa je v Jugoslaviji več proizvajalcev, ki pa izdelujejo lažje, manj masivno in odporno opremo kot mi za našo jamo; pač opremo, ki ustreza drugim rudnikom, ki nimajo tako težkih montan-geoloških pogojev kot naš. Podobno velja tudi glede jamskega podporja; v drugih rudnikih uporabljajo lažje podporje, z manjšo nosilnostjo - mi pa težje. Recimo Hemscheidt, ki prenese zelo visoke pritiske, a ga moramo, preden gre v jamo, kljub temu še ojačiti. Sicer pa je skoraj pravilo, da moramo vsa kompleksna podporja in tudi odkopne in pripravne stroje, ki pridejo

za našo jamo od drugod, preden gredo v jamo, ojačiti.

- Koliko pa te prilagoditve oziroma ojačitve stanejo?

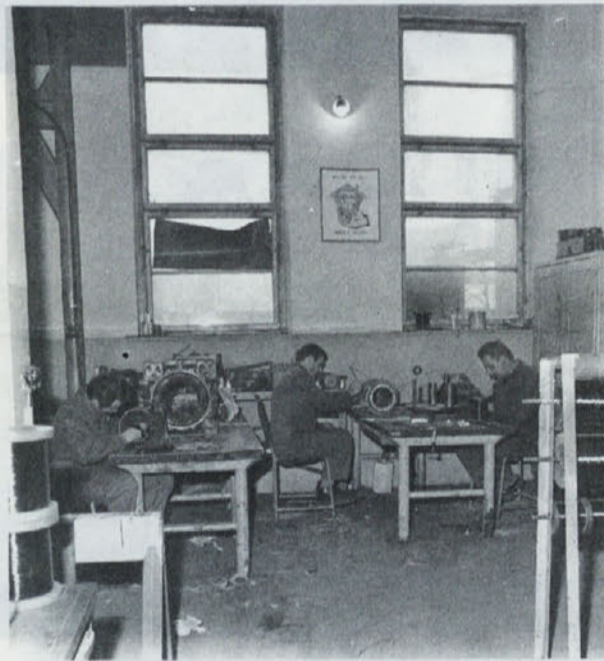
- Kakšnih 10 odstotkov nabavne cene, če jih opravimo, preden gredo naprave nove v jamo. Če pa ojačitve izvedemo naknadno - ko se takoj uporabljene naprave ne obnesejo; ko pridejo iz jame zvite in zmehurjene - pa so stroški, seveda, precej večji.

- S kom pa sodelujete pri konstrukcijskem reševanju takih ojačitev kakor tudi pri konstrukcijskih delih nasploh?

- S konstrukcijskim oddelkom razvojno-tehničnega sektorja skupnih služb. Skupno z njim uvajamo tudi proizvodnjo večine novih izdelkov.

- Na grobo gledano, koliko storitvenih in proizvodnih zmogljivosti elektrostrojnih obratov vežejo s svojimi naročili poedine skupine kupcev, in, za katere od teh se vam najbolj spleča delati?

- Največ zmogljivosti, kake 2/3 vseh, veže TOZD RLV z drugimi našimi tozdi. Za TOZD RLV se nam, brez dvoma, tudi najbolj spleča delati. Preostalo tretjino zmogljivosti pa v glavnem veže-

Elektro delavnica ESO, previjalci elektro motorjev - Desno, najbolj izkušeni Anton Lipnik. V ESO je prišel leta 1949, za vajenca. Po končanem uku pa je pri tem delu že 20 let. Pravi, da pri njem oči trpijo zaradi svetle žice. Sicer pa je z delom zadovoljen - posebno če previja težje, večje motorje, ki so bolj prostorni in če so novejšje izdelave, ne gre zanje več kot okoli 0,5 kg žice/1 KW!

jo graditelji stanovanjskih, industrijskih in komunalnih objektov s svojimi naročili za instalacijska dela, medtem ko storitve in proizvodi za druge, na primer za TAM Maribor in EMO Celje, predstavljajo zelo mali del celote.

- Kako pa bi na splošno ocenili gospodarjenje vaše TOZD v preteklem letu?

- Zaključnega računa še nimamo, zato lahko navedem le tiste kazalce, ki so razvidni že iz periodičnih obračunov poslovanja. Po teh kaže, da smo finančni načrt za leto 1974 presegli - dosegli smo približno 135 milijonov din celotnega dohodka, načrtovali pa le okrog 93 milijonov. Tolikšen dosežek je bil možen zaradi intenzivnega delovnega tempa, ki smo ga imeli skozi vse leto, deloma pa tudi zaradi nepredvidenega naraščanja cen po sprejetju finančnega načrta; zlasti materialov. Precejšen je tudi del dohodka od nepredvidenega nadurnega dela kakor tudi od storitev kooperantov, saj, če smo z našimi izdelki šli izven delovne organizacije, smo v veliki meri šli ob proizvodnem sodelovanju z drugimi.

- In doseganje načrtovanih osebnih dohodkov ter

sredstev za sklade?

- O doseganju predvidenih OD imam podatke za obdobje januar - november 1974, ki kažejo, da smo v tem obdobju dosegli povprečni dninski dohodek 136,14 din, načrtovali pa smo 127,00 din. Glede sredstev za sklade pa tudi ne kaže slabše - za ta sredstva imamo podatke že tudi za december in iz njih je razvidno, da bodo dosežena.

- Še o doseženem celotnem dohodku bi rad nekaj vprašal. Namreč, kolikšen delež ima v njem vrednost opravljenega dela - brez vrednosti materiala in del drugih?

- Okrog 48 milijonov din, in to je veliko, če upo-

Inženir Viktor Barle - Ta 'gužva' je problem že v taki meri ...

števamo, da smo za leto 1974 načrtovali 380 zaposlenih, pa nas je bilo največ 369, velikokrat pa še dosti manj.

- In delovni načrt za to leto - ste ga že izdelali ali pa so še nejasnosti, zaradi katerih ga še ne morete?

- Ravno zdaj ga sestavljamo. Res pa so še nejasnosti, da izdelava ne napreduje hitreje. Na primer, nekateri naročniki naših storitev in izdelkov nam še niso sporočili svojih potreb za to leto, nekateri pa so jih sporočili, a samo del.

- Kateri so taki naročniki?

- Znotraj REK rudnik, od zunanjih pa, recimo, GIP Vegrad in SGP Gradis.

- So še kake težave pri izdelavi vašega letnega delovnega načrta?

- Ja, tudi cene materialov so problem. Oddelek AOP nam je poslal njihove cene, veljavne na dan 1. 1. 1975 - kako se bodo gibale med letom, pa niti približno ne vemo.

- Imate težave tudi zaradi še nerešenih cen premoga in električne energije?

- Mi neposredno ne, pač pa, kot naš naročnik, TOZD RLV.

- Kaj po vašem najbolj ovira gospodarsko načrtovanje pri nas?

- Nestabilno tržišče - tako v pogledu ponudbe kot popraševanja kakor tudi v pogledu politike cen. Recimo, materialov, ki jih potrebujemo, včasih enostavno ni, in to marsikoga usmerja, da, ko so, naročuje več, kot sproti potrebuje, posledica pa so zaloge oziroma vezanost obratnih sredstev itd. Velik vzrok nestabilnosti pa je tudi primanjkovalje nekaterih delavcev.

- Kateri so vaši največji dobavitelji materialov, in, ali imate dogovore z njimi za to leto že urejene?

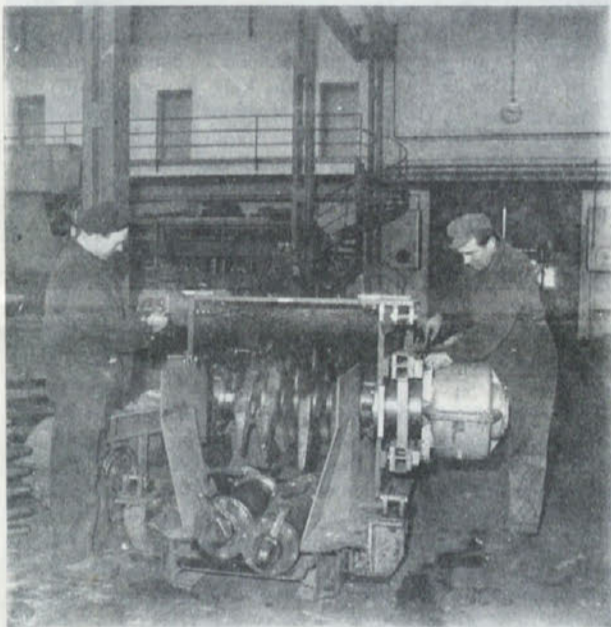
- Za odkovke je naš največji dobavitelj kovaška industrija Zreče, za odlitke železarna Ravne in Vulkan Reka. Vsem smo naše potrebe za to leto že sporočili, a odgovorov še ni.

- Preje ste omenili primanjkovalje delavcev, ki vemo, da je tako za vašo TOZD kot za rudnik stalno v ospredju. Ali se vam morda ne zdi, da pri reševanju na ta problem preveč gledamo z vidika, češ, če se da nabaviti še tako komplicirana in draga oprema, potem se lahko najdejo tudi manjkajoči delavci - čeprav to ni res,

ker je potrebno vse kaj drugega, da pridemo do resnično sposobnega delavca?

- To bi le deloma držalo, saj dajemo veliko za šolanje potrebnih delavcev pri RŠC in drugod, da bi dobili strokovnjake tudi za področja, ki jih šolski program RŠC ne obsega. Prav tako si prizadevamo, in imamo razmeroma še največ uspeha, tudi pri internem usposabljanju za polkvalificirane in kvalificirane delavce. Mislím, da je največji vzrok, da težko dobimo delavce, to, da jim ne moremo nuditi družinskih stanovanj.
- Rekli ste, da z internim usposabljanjem še najboljše rešujemo primanjkanje delavcev. Ali pa taka usposobitev tudi zadovoljuje?
- S tem je pa takole. Po izkušnjah, ki jih imamo v ESO, se tako usposobljeni polkvalificirani in kvalificirani delavci obnesejo pri enostavnejših delih, če gre za zahtevnejša dela - pri montažah, vzdrževanju in proizvodnji sodobne opreme in njenih delov - pa je njihova usposobitev preozka.

Da bi del že opravljenega razgovora o vprašanih delovnega načrta ESO za leto 1975 dopolnila, je inženir Barle poklical še Stanka Rudolfa, vodjo komercialno-finančne priprave ESO, ki je pove-

LEVO - Izdelek ESO, pretočni drobilec za transporter EB-620, prirejen nalašč za pogoje pridobivanja premoga pri nas. Od leta 1970, ko so prodali prvega, so jih izdelali za našo jamo 20, nekaj pa tudi za rudnike v Tuzli. • DESNO - Elektro delavnica ESO - Mirko Hudej, VK električar, pri montaži stikalne omare z zvezda-trikot stikali za zagon jamskih vodnih črpalk. Mirko je v ESO, večinoma pri tej vrsti dela, šele dve leti. V ESO je prišel, ko mu je enajst let dela v jami poškodovalo hrbtenico. V jami je bil večidel dežurni električar - vsepovsod, tudi na mehaniziranih čelih: od OMKT prek ALPINE do OKP. O svojem zdajšnjem delu je dejal, da je strokovno zanimivejše kot delo, ki ga je imel v jami. Le po bivših sodelavcih, da mu je včasih dolgčas, je potožil.

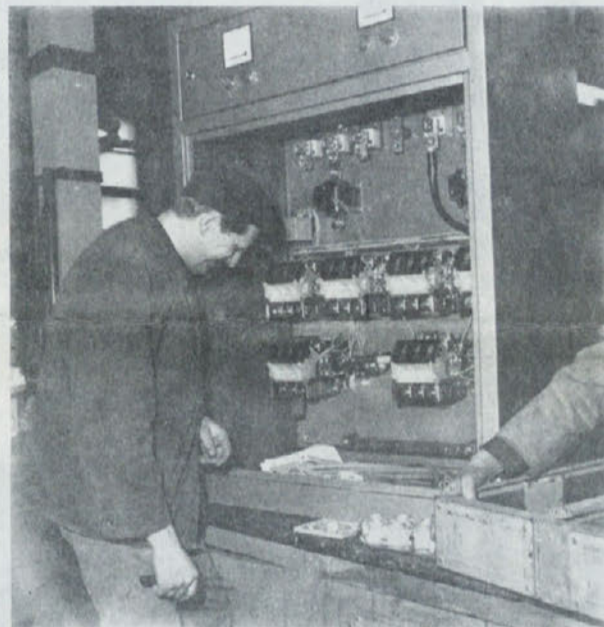
bi še veliko več lahko delali za TAM Maribor (dele za kotle Stadler, zavorne čevlje za avtomobilske zavore idr.).

Ko sem poprašal še, kako je s proizvodnjo jamskih napredovalnih strojev, in sicer NS-45, po prototipu, ki so ga v jami že preizkušali, pa je odgovoril inženir Barle. Dejal je, da bo glede na izkušnje s prototipom treba opraviti nekatere izboljšave, kar pa letos ni v načrtu, in da bodo izdelavo teh strojev počakali do preselitve na novo lokacijo - čeprav je zanje že zdaj precejšnje zanimanje; med drugimi baje tudi pri graditeljih cest.

Pogovor v troje je nanesel tudi na izvajanje stabilizacijskega programa ESO, in zvedel sem, da so se tega resno lotili - zlasti v pogledu tehnološke organizacije in izrabe delovnega časa. Povedala sta mi, da še bolj pazijo tudi na izrabo repromaterialov in njihovih ostankov, da so že veliko dosegli pri večji skrbi za pravočasno prihajanje na delovna mesta in odhajanje z njih, ko se delovni čas res izteče.

Baje pa so glede slednjega še težave, ker vozniki avtobusov REK vedno ne spoštujejo dogovorjenega voznega reda, in morajo delavci hočeš nočeš siliti domov predčasno, da ne bi čakali predolgo.

Mimogrede sta omenila tudi sodelovanje oddelka AOP z oddelkom ESO za pripravo dela, in sicer s pripombo, da je to sodelovanje zaenkrat še "pre-

izvodnih prostorih TOZD ESO pogovarjal še z nekaterimi drugimi njenimi delavci, sem od inženirja Barleta zvedel še nekaj podatkov o njem in njegovi delovni poti, prav tako pa tudi njegovo osebno mnenje o tem, katera so bila osnovna gibalna dosedanjega, na vsak način naglega razvoja ESO.

Zvedel sem, da inženir Viktor Barle vodi ESO že od leta 1958. Pri rudniku pa se je zaposlil že tri leta prej - leta 1955, takoj po opravljeni diplomski za elektro inženirja na univerzi v Ljubljani, kjer je študiral izredno kot tehnik v Litostroju. Med tema dvema letnicama ima le leto prekinitve, ko je služil vojake. Ko sem bil radoveden, kaj ga je "prignalo" na velenjski rudnik, je povedal, da diplomska naloga in republiški rudarski inšpektorat - pa tudi oče rudar - nazadnje v kočevskem rudniku, prej pa, baje, zdaj tu, zdaj tam v Jugoslaviji, ker včasih so rudarji veliko hodili od rudnika do rudnika s trebuhom za kruhom, pa še tem bornim.

Diplomska naloga ga je, kot je povedal, usmerila v rudarstvo zato, ker je bil njen predmet elektrifikacija rudnika Kočevje, rudarski inšpektorat pa zato, ker je včasih imel veljavo, da je diplomanta lahko pozval: "Tja pojdi!" - in diplomant je moral iti.

Inženirju Barletu pa menda tudi ni bilo težko priti v Velenje, ker je že ob prvih stikih s takratnimi vodilnimi na našem rudniku spoznal, da rudnik, trg ob njem in celotna naša dolina imata perspektivo edinstvenega razvoja - razvoja, ki je bil tudi gibalno razvoja ESO, kateremu je inženir Barle ves predan že toliko let ...

(rb)

Dolgoprstneži med nami

Med nami so dolgoprstneži, ki so od novembra lani do sredine tega meseca okradli devet, in v celem lanskem letu štirideset naših in svojih sodelavcev - večinoma rudarjev.

Toliko o številu zmikavtov v našem kolektivu, od katerih še nobenega nismo odkrili, povedo prijave kraj v obeh rudniških oblačilnicah, na jašku Preloge in jašku Škale.

Cveto Gregorin, vodja kopalničarjev v rudniških kopalnicah, ki jim je naložena tudi skrb za red v oblačilnicah, pa meni, da je tatov še več, ker nekateri kraj ne prijavijo.

Poglejmo, kaj vse je "izginilo" v zadnjih poltreh mesecih, v oblačilnici, beli garderobi, na jašku Preloge!

V decembru 1974:

- Mirku Vrabiču, 20 blokov za malico;
- Ivanu Klincu, denarnica z osebnimi dokumenti in izkaznica o opravljenem izpitu iz prve pomoči;
- Mirku Fotivcu, ročna ura, vredna 900 dinarjev;
- Janezu Krivanku, vetrovka, puli, srajca, hlače, kopalke, čevlji, nogavice, denarnica, 30 dinarjev, ključi od stanovanja, omare, dvigala in motocikla ter ključavnica obesnica;
- Ivanu Lazniku, denarnica, 100 dinarjev in osebna izkaznica.

V januarju 1975:

- Zuhdiji Čikotiču, ročna ura znamke raketa, denarnica in 50 dinarjev.

Do 13. v februarju:

- Ivanu Pocajtu, denarnica, 150 dinarjev, 4 bloki za malico in nakaznica za deputatna drva.

Poleg tega sta bila okradena v oblačilnici na jašku Škale: decembra Šefik Smajič (1200 dinarjev, 20 blokov za malico, 8 blokov za kosilo v menzi, osebna izkaznica) in januarja Jože Fotivec (nov usnjen jopič, vreden 480 dinarjev).

Kot že rečeno - noben zmikavt pa še ni odkrit. Ne delavci službe zavarovanja REK ne kopalničarji

dal:

"Za okoli 75 % zmogljivosti naše TOZD za vodovodne, toplovodne in elektro storitve v tem letu so naročila že zbrana, precej manj pa imamo zbranih naročil za kleparska dela (le za kakih 40 % zmogljivosti) in za ključavničarska dela, za katera so zmogljivosti skoraj v celoti nepokrite. Pri preostalih dejavnostih je veliko zmogljivosti že pokrila termoelektrarna, in sicer z naročili za IV. fazo. Čakamo pa še na zaokrožitev potreb RLV. Prav tako še ne vemo, kako bo z graditvijo toplovoda nad staro poslovalnico NAMA Velenje - ali ga bodo sploh gradili ali ne. Za preselitev in rekonstrukcijo obrata TOZD PGM pa je naše delo skorajda že končano. Sicer pa se ni bati, da naših zmogljivosti ne bi pokrili - za naše izdelke, kot so vitli, drobilci za premog ter stiskalnice, se precej zanimajo; zasavski rudniki in Titovi rudniki v Bosni - za stiskalnice tudi cementarna Trbovlje."

Povedal pa je še, da se vedno bolj širi tudi sodelovanje s firmo Hemscheidt pri proizvodnji njenega podporja za našo jamo - da razen hidravličnih naprav pri tem podporju že lahko podporje izdelajo v celoti - in da se bo v Radljah gradila tovarna, s katero se bo moč dogovoriti, da doma proizvajamo še hidravlične dele. Nadalje, da

počasno" (rezultati obdelav pridejo prepozno) in precej drago, da pa upajo na izboljšanje v obeh pogledih.

Podčrtam pa naj, sta mi priporočila, naslednje:

"Čimprej je treba izpeljati rešitev 'gužve', v kateri so v ESO zdaj, saj je v delovnih prostorih ESO zdaj tudi del delavcev jamske mehanizacije, oziroma, vanje je iz jamskih delavnic prenešen del remontnih opravil, za katere v jamskih delavnicah ni več prostora. In sicer zato, ker ima jamska mehanizacija vedno več opreme, torej tudi remontov. Jamske delavnice pa se širiti ne morejo, ker se jim približuje vzhodna odkopna fronta. Pa tudi ne spleča se jih širiti, ker bi to bilo pod zemljo predrago.

Torej preostane le: vsaj prvo fazo razširitve ESO na novi lokaciji izpeljati čimprej!"

K temu je inženir Barle še pridal:

"Ta 'gužva' je problem že v taki meri, da nam morajo ostajati v zabojih novi proizvodni stroji, ki prihajajo, saj nimamo prostora, da bi jih montirali in začeli delati z njimi."

Med tem razgovorom, po katerem sem se v pro-

ne velenjski miličniki niso odkrili nobenega, ki si med nami prilašča tujo lastnino in vnaša med nas nezaupanje in sumničenje. Če so bili ukradeni dokumenti ali če vrednost ukradenih predmetov in gotovine presega 200 dinarjev, namreč vodja kopalničarjev Gregorin prijavo tatvine posreduje tudi postaji milice Velenje.

Kdo naj dolgo prstim "stopi na prste"?

Cveto Gregorin pravi, da bodo kopalničarji sami - brez večjega sodelovanja in pomoči uporabnikov rudniških kopalnic in oblačilnic - v tem pogledu še naprej nemočni. To pa, baje, zato, ker uporabniki kaj radi gredo celo v afront kopalničarjem, če ti skušajo dosledneje vplivati na red med kopanjem in oblačenjem; dejal je, da pride tudi do sramotjenja in žaljenja kopalničarjev, če koga med kopanjem in preoblačenjem dobronamerno opozorijo: "Glej, vse si razmetal okrog sebe! Če ti bo kaj zmanjkalo, pa boš krivil nas." - ali pa - "Obešalnik si spustil, vse imaš spodaj - pa hodiš proč, ko veš, da ni varno stvari puščati kar tako!"

Do kakih žaljk in sramotitev da pride?

Marsikateri opozorjeni, je povedal Cveto, namesto da bi se zahvalil za opozorilo, baje vzkipi: "Daj, daj - kaj se delaš važnega! Tule postopaš, jaz pa delam zate - raje se mi spravi izpod nog!" - in podobno.

In kopalničar se potlej tudi spravi ... Kaj si sam pri sebi misli, kaj občuti - posebno, če ga je tudi on nekoč "grabil", pa potlej postal kopalničar zaradi invalidnosti - pa ni treba praviti; odgovor boste našli sami. Dejali bi le, da je tudi tak žaljivec tat, in še najhujši: človeka oropa človeškega dostojanstva ...

Najbrž bo večina uporabnikov skupnih prostorov na obeh jaških Gregorinu dala prav: vsak bo moral tudi sam bolj paziti na svojo lastnino - poskrbeti bo moral, da obleke in obutve za podelu ne bo puščal brez nadzorstva na spuščanem obešalniku ali v odprti garderobni omarici. Prav tako pa bo vsak moral kopalničarjem pri opozarjanju na neprevidnost, na zmikavte, pomagati, ne pa da se bo iz njih poskušal norčevati in jim nagajati pri tem opravljanju.

Po drugi strani pa bo treba bolj premisliti, kaj sploh kaže prinašati v žepih s seboj na delo. Saj, priložnost dela tatu, in to zlasti, če se tatvina spleča!

Primeri pa se tudi, da kdo nečesa takoj ne najde, pa že vpije: tatvina!

M. Ž. iz klasirnice, denimo, je lani maja prijavil Cveto Gregorinu tatvino denarnice, osebne izkaznice, vozniškega dovoljenja in 30 dinarjev gotovine - a se je pozneje izkazalo, da je vse skupaj bilo doma.

Cveto meni, da je takih primerov najbrž še več, a ostanejo neodkriti, ker je marsikoga sram, da bi, ko pogrešano najde, prišel k njemu in odkrito priznal: "Veš, zmotil sem se, zato lahko prijavo tatvine, ki si jo napisal, razveljaviš."

Omenjenega M. Ž. ni bilo sram odkrito priznati, da se je prenelil - in marsikdo bo pritrnil, da bi ga za to bilo treba pohvaliti, ker tako dejanje prav gotovo zahteva določen pogum.

Ob tem Cveto pripominja še tole:

"Tisti, katerih prijavo tatvine pošljemo tudi na postajo milice, se morajo v roku, ki jim ga povemo, zglasiti tudi na postaji milice, da dopolnijo podatke v zvezi s krajo, ali povedo, če so se s prijavo prenelili, da kraje ni treba raziskovati."

Dva druga problema!

Kopalnice in garderobe na jašku Preloge postajajo pretesne. Zmogljivost obeh vodovodov za kopalnice (iz smeri jaška Škale in iz jame zahod) pa je vedno bolj kritična.

"Kako tesne so kopalnice in garderobe," je menil Cveto Gregorin, potem ko je na koncu razgovora o krajah nakazal še oba gornja problema, "najbrž občuti večina rudarjev, saj imam dnevno ob najbolj 'prometnih' urah v kopalnici in garderobah do 800 ljudi, skozi ves dan pa se jih razporedi - glede na število obešalnikov in garderobnih omaric - 2 572, medtem ko so prostori bili zgrajeni za 2 062 ljudi. Pri tem imam v mislih le prostore za moštva - brez prostorov za nadzornike in strelce ter tako imenovanih šolskih prostorov."

"Drugi problem," je nadaljeval, "pa dejansko občutimo le kopalničarji. Nam je premala zmogljivost obeh vodovodov - za mrzlo vodo - očitna. In sicer iz razloga, ker si mo-

ramo, da je vode dovolj, pomagati tudi z vodo iz posebnega rezervoarja. Kaj pa če eden ali drug vodovod odpove?" je zaskrbljeno vprašal in nadaljeval: "Vodovoda sta že oba precej dotrajana - kar naprej ju popravljajo - vode pa bo v rezervoarju premalo, če bi kateri od vodovodov za dalj časa odpovedal. Kaj pa bomo takrat storili? Bodo rudarji umazani hodili domov?"

Na vprašanje, če stanje preskrbe z mrzlo vodo morebiti vendarle še ni tako kritično, da se tudi dalj časa trajajoče popravilo katerega od vodovodov ne bi dalo prestati, denimo s skrajno štednjo vode, pa je odvrnil:

"Ne, če kateri od obeh vodovodov odpove, vode ne bo dovolj, saj že zdaj z njo zelo varčujemo. Na primer: ker mnogi pozabljajo vodo za sabo zavreti, za posamezno vrsto tušev odpremo vodo šele takrat, ko vidimo, da bo pri večini tušev izkoriščena. Se pravi, delavci morajo čakati na kopanje tako dolgo, dokler se jih ne nabere približno toliko, kolikor je tušev v eni vrsti. Koliko jih kopalničarji zaradi tega slišimo, pa je boljše, da ne vprašate, kajti ni jih malo nečakanih in tudi takih, ki bi se na vsak način radi kopali pod določenim tušem, pa čeprav sami v celi vrsti.

Res pa je, je dodal, "da je tako čakanje včasih neprijetno tudi zaradi kopalničarjev - pozabijo zapreti katero okno ali pa okna prepozno zaprejo, in čakajočim je potlej hladno. Prav gotovo pa ima vsak tudi pravico, da čimprej pride na avtobus in domov; že zato, ker je gotovo po delu lačen."

In še na neurejeno sušenje las je opozoril, rekoč:

"Ko že omenjam, da se zgodi, da v kopalnicah včasih ni

Cveto Gregorin - Brez večjega sodelovanja in pomoči uporabnikov rudniških kopalnic bomo glede kraj še naprej nemočni.

dovolj toplo, pa naj omenim še problem sušenja las. Zdej namreč za to sploh ni poskrbljeno, in delavci z vlažnimi glavami odhajajo iz garderobe na prosto - večkrat na mraz, veter, dež ali sneg. Posledice tega pa tako poznamo, čeprav za vzrok včasih nočemo slišati ..."

Medtem ko je pripovedoval - o svojih izkušnjah, o obnašanju in navadah pa tudi razvadah kakor tudi potrebah delavcev med kopanjem in preoblačenjem - je v prostore za prvo pomoč na jašku Preloge, kjer sva se pogovarjala, vstopil neki kopalničar - poznam ga kot zelo pozornega kopalničarja, kako mu je ime, pa ne vem - naju malo poslušal in pridal še naslednje:

"Dobro bi bilo napisati tudi to, da ja naj v 'črni' garderobi ne shranjujejo že skoraj do kraja iznošenih oblačil in obutve. Nekateri imajo tudi po pet, šest napol razpadlih hlač ali bluz na obešalnikih, pa jih še ne mislijo zavreči. S čevlji je pa včasih še huje ..."

Pa odnašanje predmetov iz jame! Nekdo, na primer, je v 'črni' garderobi imel na obešalniku pod stropom za okoli 13 kilogramov raznih kovinskih izdelkov - vijake, dleta, ključke in drugo. Po žepih pa imajo tudi druge stvari, in to zgoraj pod stropom. Glejte, tole je nekoč padlo nekje izpod stropa - krona vrtnega strojčka. Še sreča, da ne komu na glavo. Pa dežniki - kolikokrat le za silo obešeni visijo navzdol - enkrat jo bo nekdo skupil ..."

"Pa to tudi ni prav!" je rekel. "Tuše puščajo za sabo odvrte, ko pa jih na to opozoriš, ti vržejo: 'Zapri, pa ne bo teklo!' Ali naj za vsakim letam in zapiram, da bom potem do konca šihta moker? Tudi jaz sem bil včasih rudar, zdaj pa sem kopalničar, invalid ..."

"Ja," je nekam zagrenjeno pridal še Cveto Gregorin, "nekateri so tudi surovi. Tudi za vrat bi te, če bi jim kaj rekli ..."

Aktualna razgovora iz dela sindikata

Ivo Kadliček in Vinko Gostenčnik odgovarjata na vprašanja o preureditvi dela sindikata v REK Velenje in TOZD RLV

Ivo Kadliček, predsednik konference osnovnih organizacij sindikata delovne organizacije REK Velenje

VPRAŠANJE - Povejte, prosim, nekaj o poteku reorganiziranja sindikata v naši delovni organizaciji, denimo, kolikšno število sindikalnih skupin imamo, koliko osnovnih organizacij sindikata (OOS) in kako bo formirano predsedstvo konference osnovnih organizacij REK?

ODGOVOR - Po sklepih 8. kongresa Zveze sindikatov Slovenije in 7. kongresa Zveze sindikatov Jugoslavije ter po danih priporočilih republiških in občinskih vodstev Zveze sindikatov Slovenije smo v naših osnovnih organizacijah sindikata pristopili k reorganizaciji njihovega delovanja.

V osnovni ta reorganizacija zajema formiranje sindikalnih skupin. Te se oblikujejo po skupnem značaju problematik iz dela ter samoupravnih odnosov po načelu največje možnosti dogovarjanja neposredno ob opravljanju dela, ker le na ta način lahko zagotovimo, da vsi člani sodelujejo pri razreševanju vseh vprašanj, ki jih zadevajo, ne da bi izgubljali za to veliko časa in zmanjševali delovno storilnost.

V delovni organizaciji REK smo ustanovili približno 250 sindikalnih skupin, ki tvorijo skupno 38 osnovnih organizacij sindikata. V večjih tozdih, kjer je več OOS (TOZD RLV jih ima 23, TEŠ 4, ESO 3), bodo imeli konferenco OOS TOZD s predsedstvom. Na nivoju delovne organizacije REK pa bo koordinacijska konferenca osnovnih organizacij sindikata, ki jo bodo tvorili delegati vseh osnovnih organizacij.

VPRAŠANJE - Ali sta že v pripravi delovni in finančni načrt konference osnovnih organizacij sindikata REK (OOS) in katere najvažnejše kratkoročne naloge ter prednostne dejavnosti določata?

ODGOVOR - Po finančnem načrtu za leto 1975 bo 40 odstotkov članarine ostalo osnovnim organizacijam. Iz ostalih dohodkov (dotacije tozdov) pa bomo financirali skupne naloge oziroma dejavnosti sindikata REK. Dogovorjene skupne naloge so: sindikalne športne igre v delovni organizaciji REK, v občini, med rudarji Slovenije in v okviru Elektrogospodarstva Slovenije, potem, klimatska zdravljena, počitniška dejavnost, srečanja s sindikalisti iz Radenc in Krapine, pomoč članstvu, obdaritev otrok smrtno ponesrečenih delavcev REK, obdaritev bolnih delavcev, izobraževanje in kulturne prireditve za delavce.

Tako finančni kakor tudi delovni načrt konference OOS REK bo obravnavala in sprejela konferenca, ki ima tudi status konference Sindikata delavcev energetike in rudarstva Slovenije občine Velenje.

VPRAŠANJE - Kaj bo v omenjenem delovnem programu zagotavljalo poglobljanje samoupravljanja v tozdih?

ODGOVOR - S sedanjo reorganizacijo sindikata ustvarjamo možnosti za nadaljnje poglobljanje samoupravnih odnosov, ki se uresničujejo preko sindikalne organizacije. Odločanje v samoupravnih organih mora temeljiti na odločitvah delavcev. Preko delegatov pa se te odločitve prenašajo in usklajujejo v samoupravnih organih tozdov in delovni organizaciji REK Velenje.

VPRAŠANJE - Ali so pretekli občni zbori v osnovnih organizacijah sindikata obravnavali poleg ustanavljanja sindikalnih skupin in novih osnovnih organizacij tudi druga nerešena vprašanja sindikalne organiziranosti in delovanja?

ODGOVOR - V razpravah na zborih po sindikalnih skupinah smo razpravljali o novi organiziranosti sindikata, ki mora odslej zagotoviti seznanjanje delavcev in oblikovanje stališč posameznih skupin o vseh za delavce pomembnih zadevah. Moramo pa poskrbeti, da bodo tako oblikovana stališča in odločitve tudi uresničene. Organiziranost sindikata po sindikalnih skupinah in povezovanje na osnovi delegatskega sistema pomeni konec ozko usmerjeni dejavnosti in vloži sindikata.

VPRAŠANJE - Lahko poveste, o čem boste razpravljali na naslednji seji konference osnovnih organizacij sindikata REK, ki bo ob izidu te številke Rudarja verjetno že za nami?

ODGOVOR - Večkrat smo prelagali sklic 2. seje konference naših osnovnih organizacij, in sicer zaradi vedno novih, bistveno drugačnih organizacijskih usmeritev v

naših osnovnih organizacijah in v Zvezi sindikatov Slovenije, zdaj pa ta seja končno bo in na njej bomo obravnavali in sprejeli (oziroma potrdili sprejem):

- pravila o organiziranosti in delovanju osnovnih organizacij;
- finančni in delovni načrt konference za leto 1975;
- akcijski program dela konference;
- pravilnik o finančnem in materialnem poslovanju s sredstvi sindikata in pravilnik o poslovanju blagajne vzajemne pomoči.

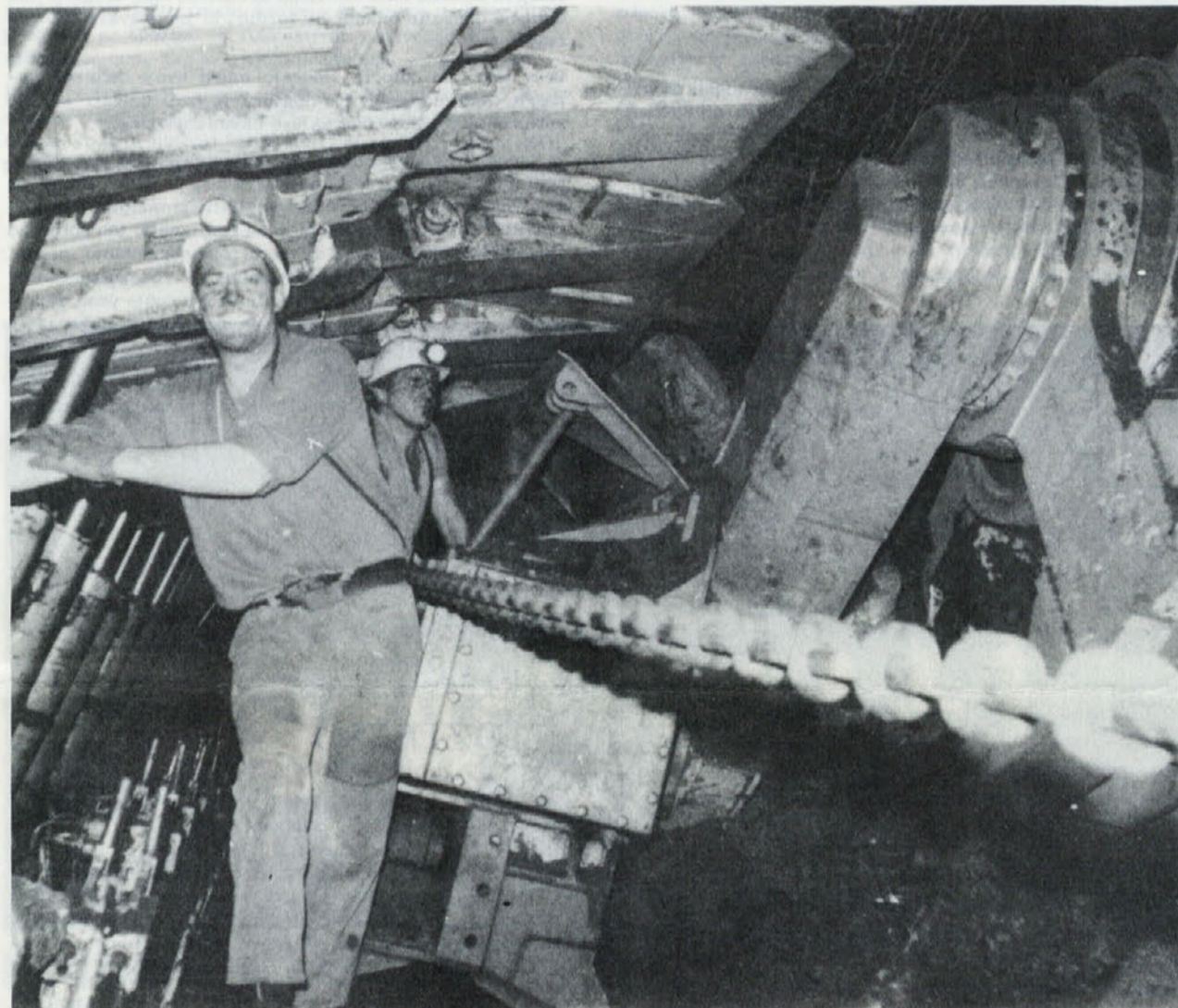
Razpravljali in sklepali pa bomo tudi v zvezi s tekočo problematiko.

VPRAŠANJE - Bi nam hoteli odgovoriti še na dve aktualni

Vinko Gostenčnik, predsednik predsedstva konference osnovnih organizacij sindikata v TOZD RLV

VPRAŠANJE - Minuli občni zbori vseh naših osnovnih organizacij sindikata so bili najbolj v znamenju ustanavljanja sindikalnih skupin - koliko teh skupin boste imeli v TOZD RLV?

ODGOVOR - V skladu s potrebo po poglobljanju samoupravljanja se je tudi TOZD RLV, ki je bila v delovni organizaciji REK Velenje najmočnejša TOZD, teoretično že razdelila na Skupnost tozdov Rudnik lignita Velenje. Skladno s tem pa se je preuredila tudi sindikalna organiziranost, ki je takšna, kot jo prikazuje spodnja preglednica!

Z mehaniziranega odkopa na JUGU. Foto Lojz Ojsteršek

vprašanja: najprej, kako je s konkretizacijo sindikalne liste '75 v REK in, za konec razgovora, kako daleč je reorganizacija TOZD RLV?

ODGOVOR - Sindikalna lista 1975 se konkretizira s samoupravnim sporazumom panoge. Naša delovna organizacija je zato vezana na dva samoupravna sporazuma, in sicer rudarski in elektroenergetski. V našem kolektivu pa moramo imeti enaka merila za vse delavce, kar terja poenoten sporazum. Pri tem delu smo doslej prišli do precej usklajenih rešitev; edino izjemo zaenkrat predstavlja le še vprašanje regresa za letovanja delavcev. Sicer pa tudi oba sporazuma panog še nista sprejeta, kar pa je treba pospešeno opraviti, da lahko v celoti uveljavimo sindikalno listo.

Poudariti moram tudi to, da finančno ne zmoremo vseh postavk, ki so v sindikalni listi zapisane; v kolikšni višini jih bomo zmogli, bo določal omenjeni poenoten samoupravni sporazum.

In še odgovor na vprašanje o reorganizaciji TOZD RLV!

Reorganizacija TOZD RLV je v obdelavi na različnih komisijah že v končni fazi. Po sklepih komisij bi naj v TOZD RLV ustanovili 9 tozdov, ki se bodo povezali v Skupnost tozdov RLV. Vsaka TOZD bo imela svoje samoupravne organe, sestavljene iz delegatov samoupravnih delovnih skupin. Na ravni Skupnosti tozdov RLV pa bo deloval delavski svet skupnosti.

Vpraševal S. Saje

PRODAM - Prodam 4 leta rabljen, a dobro ohranjen osebni avto renault 8; prevoženih 50 000 km. (Naslov v uredništvu)

Skupnost tozdov Rudnik lignita Velenje:

Tozdi	Število OOS	Število sindikalnih skupin
1. Jama vzhod	3	19
2. Jama zahod	3	9
3. Steber 8	3	17
4. Jama Škale	3	10
5. Mehanizacija in transport	3	30
6. Jamske gradnje	1	12
7. Zračenje, jekleno podporje in tehnične službe	3	15
8. Priprave	3	13
9. Klasirnica	1	14
Skupno	23	140

V Skupnosti tozdov RLV naj bi torej delovalo 140 sindikalnih skupin, ki bi bile združene v 23 osnovnih organizacij sindikata. Težave pri tem so, da je v nekaterih tozdih delo troizmensko in dvoizmensko in ne le enoizmensko. Večizmensko delo bo namreč oviralo delovanje izvršnih odborov OOS, ker se ti ne bodo mogli sestajati v polnem številu. Sicer pa takšna razporeditev še ni dokončna - obveljala bo razporeditev, ki jo bo nakazala bodoča praksa.

VPRAŠANJE - Pri vas je veliko število OOS - kako pa bo glede na to formirano predsedstvo konference OOS?

ODGOVOR - V Skupnosti tozdov RLV, ki je v ustanavljanju, deluje 23 osnovnih organizacij sindikata (OOS). Izvršni organ vsake OOS je izvršni odbor (IO). Člani IO so poverjeniki sindikalnih skupin. Vsak IO ima svojega pred-

sednika. Vsi predsedniki IO pa tvorijo predsedstvo konference OOS Skupnosti tozdov RLV.

VPRAŠANJE - Katera so nova vodstva izvršnih odborov?

ODGOVOR - Ker so bile sindikalne skupine šele pred kratkim formirane, smo do sedaj izvolili šele sindikalne poverjenike, to je, člane novih IO. Ti pa se še niso sestali, da bi izvolili predsednike, tako da imena vodstev novih izvršnih odborov še niso znana.

VPRAŠANJE - Bi hoteli našeti, prosim, pogloblitve poteze letnih delovnih načrtov OOS za leto 1975, zlasti kratkoročne naloge in njihove izvajalce?

ODGOVOR - Če preletimo letne delovne načrte OOS, potem vidimo, da si je sindikat zadal obširen program dela. Če naj govorim o temeljnih poglavjih teh programov, moram poudariti, da je eno od teh poglobljanje samoupravnih odnosov, in to najbolj aktualno, saj ravno sedaj formiramo nove tozde. Nadaljnje važno delo sindikata pa bo prizadevanje za uresničevanje stabilizacijskih programov. Ti programi so narejeni, in začeti jih je treba izvajati ter izvajanje tudi kontrolirati.

Tudi na področju rekreacije delavcev je treba uvesti nekaj novih oblik dela, saj je ravno rekreacija eden od pogloblitvenih faktorjev za doseganje boljše storilnosti.

Na noben način sindikat ne sme tudi mimo izobraževanja in usposabljanja za družbenopolitično delo. Saj, sedanja oblika organiziranosti sindikata je takšna, da precejšen del nalog pade na izvršne odbore OOS, ki jih je v naši skupnosti tozdov, kot je že bilo povedano, 23. To pa pomeni, da potrebujemo 23 predsednikov IO, nadalje 140 sindikalnih poverjenikov, in ves ta kader si bo treba vzgojiti.

Zadnje dni je bilo precej kritike deležno informiranje. Sedanje oblike delovanja sindikata, samoupravnih delovnih skupin in OOSK ter njihovih oddelkov si namreč ne moremo zamisliti brez resnično dobrega in doslednega informiranja. Ker naj bi bil sindikat nosilec dejavnosti informiranja, bo treba več delati tudi na tem področju - in nekaj nalog je na tem področju že opravljenih.

Sicer pa, če se naj držimo parole: "Nič, kar je pomembnega za delavca, mimo sindikata!" potem vidimo, da je področje dejavnosti sindikata neomejeno - da mora biti naše delo prisotno vsepovsod.

VPRAŠANJE - Katere dejavnosti pa bodo imele prednost v finančnih načrtih osnovnih organizacij sindikata rudnika?

ODGOVOR - Letošnji finančni načrti še niso dokončno formulirani, vendar lahko prioritetne dejavnosti, ki jih bodo predvideli, nakažemo že iz njihovih programov dela - vsekakor bodo na prvem mestu - z ozirom na težko podzemno delo rudarjev - rekreacija in klimatska zdravljenja naših članov. Nadalje, pomoč otrokom ponesrečenih rudarjev, pomoč bolnim in gmotno slabše stoječim pa urejevanje regresov za letovanja in izletov delavcev.

VPRAŠANJE - Ali so na občnih zborih razen o ustanavljanju sindikalnih skupin in novih OOS govorili tudi o drugih vprašanih sindikalne organiziranosti in delovanja?

ODGOVOR - Po mojem je eden od namenov občnega zbora tudi ta, da kritično ocenjujemo in ocenimo svoje delo, ker bomo le tako lahko vedeli za svoje napake, ki jih je treba odpraviti. In zato so se seveda tudi na naših občnih zborih pojavljala vprašanja, v čem bo nova organiziranost učinkovitejša. Izrečene je bilo tudi precej kritike na račun preurejevanja sindikalnega dela in njegovih začetkov. To pa je samo po sebi tudi razumljivo, saj se v začetku, pri uvajanju kakršnekoli organizacijske spremembe, pojavlja še kup problemov in nerešenih vprašanj, ki pa se pozneje zgladijo.

Kakšnih posebnih dodatnih sklepov pa na občnih zborih ni bilo. V glavnem so se pojavljala najrazličnejša vprašanja. Nekatera od teh so se nanašala tudi na sindikalno listo '75; na primer, kako bo z jubilejnimi nagradami. Bila so postavljena tudi vprašanja, kako bo z davkom iz osebnih dohodkov rudarjev za nadurno delo v bodoče in podobno. In vse to kaže, da informiranje na splošno, javnosti, do sedaj res ni bilo najbolj učinkovito in bo v tem pogledu, kot sem že omenil, potrebno v prihodnje storiti več.

VPRAŠANJE - Koliko in kako programi OOS načrtujejo poglobljanje samoupravljanja v tozdih in kaj je poleg tega, kar ste že povedali, zastavljeno glede integracijskih procesov?

ODGOVOR - Takoj moram poudariti, da je naš program dela glede poglobljanja samoupravljanja precej konkreten. Sedaj, ko so izvoljeni izvršni odbori sindikata bomo začeli z izdelavo konkretnih programov dela osnovnih organizacij sindikata. Preko predsednikov IO in poverjenikov sindikalnih skupin bomo z njimi seznanili tudi vse delavce.

Nadalje, spodbuditi moramo k delu komisije delavske kontrole ter jim dati več spodbude za njihovo delo. Od delegatov v samoupravnih organih pa moramo zahtevati, da nam bodo redno poročali o delu teh organov in da bodo

boljše zastopali naše zahteve, ki jih je treba obravnavati na njihovih sejah.

Vzporedno s tem bomo organizirali razpravo o formiranju novih tozdov v TOZD RLV in o nekaterih samoupravnih aktih - samoupravnem sporazumu o delitvi dohodka in osebnih dohodkov, letnem delovnem načrtu za leto 1975, samoupravnem sporazumu o združevanju sredstev za skupno porabo, samoupravnem sporazumu o varstvu pri delu ter drugih aktih.

Vpraševal S. Saje

Iz Obveščevalca ObSS Velenje, št. 5

SEJA OBČINSKEGA SVETA
ZVEZE SINDIKATOV SLOVENIJE VELENJE
V ZAČETKU FEBRUARJA

V začetku februarja je bila seja občinskega sveta Zveze sindikatov Slovenije Velenje. Člani občinskega sveta so razpravljali o predlogu poslovnika o notranji organizaciji in načinih delovanja občinskega sveta Zveze sindikatov Slovenije Velenje. Nadalje, o dopolnitvi programa nalog občinskega sveta Zveze sindikatov Slovenije Velenje v skladu s sklepi VIII. kongresa Zveze sindikatov Slovenije ter o finančnem poročilu za leto 1974 in finančnem načrtu

menta obravnavale, so naloge v njem vnesle tudi v svoje programe dela, ki so jih sprejele na občnih zborih.

Občinski svet Zveze sindikatov Slovenije Velenje je na tej seji prav tako sprejel svoj finančni načrt za leto 1975, istočasno pa je sklenil, da naj zaključni račun za leto 1975 potrdi predsedstvo občinskega sveta Zveze sindikatov Velenje.

Zaključni račun za leto 1974 so sklenili po potrditvi v skrajšani obliki objaviti tudi v Obveščevalcu.

JANEZ BARBORIČ,
PRESEDNIK REPUBLIŠKEGA SVETA
ZVEZE SINDIKATOV SLOVENIJE
V ŠOŠTANJU

Med številnimi gosti, ki so se udeležili slovesnosti ob položitvi temeljnega kamna za novo termoelektrarno Šoštanj IV, moči 335 MW, ki mora biti zgrajena do konca leta 1977, v njej pa bodo na leto proizvedli 1 800 000 000 kilovatnih ur električne energije, je bil tudi predsednik republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije Janez Barborič.

Imeli smo v načrtu

V načrtu za to številko Rudarja smo imeli tudi razgovor z Milanom Vrabičem o reorganizaciji sindikalnega delovanja v TOZD TEŠ in delu te družbenopolitične organizacije v TEŠ na splošno. Žal pa s to našo namero ni bilo nič, ker tovariš Vrabič, dosedanji predsednik sindikalne organizacije v TEŠ, za razgovor, kot izgleda, ni imel časa, saj sta kar dve dogovorjeni srečanja z njim padli v vodo.

Upamo, da bomo za tak razgovor prihodnjic imeli več sreče. Sicer pa imamo v načrtu za naslednjo številko Rudarja še dve informaciji iz proizvodnega dela TOZD TEŠ. Seveda pa s tem še ne bodo izrabljene možnosti, da bi samoupravni organi in družbenopolitične organizacije v TOZD TEŠ ne mogli uporabiti obe naši kolektivni glasili za objavljanje sporočil delavcem TEŠ in celotnemu kolektivu REK Velenje.

Razumljivo pa je, da se bodo morali pri izpolnjevanju te svoje obveze povezati z nami ali pa neposredno z našim sodelavcem iz TOZD TEŠ - Maksom Lomškom, saj svojih formalnih predstavnikov v uredniški odbor internih glasil kljub našemu že dvakrat izrečenemu priporočilu še niso imenovali.

Uredništvo

sveta za leto 1975.

Člani sveta so predlog poslovnika o notranji organizaciji in načinih delovanja občinskega sveta Zveze sindikatov Slovenije Velenje soglasno sprejeli. V prihodnje bo tako občinski svet Zveze sindikatov Slovenije Velenje deloval po določbah tega poslovnika oziroma statutarnega dogovora o organiziranosti in delovanju sindikatov in Zveze sindikatov v Socialistični republiki Sloveniji.

Na osnovi javne razprave, predhodno opravljene v osnovnih organizacijah sindikata, je bila sprejeta tudi dopolnitev programa nalog občinskega sveta Zveze sindikatov Slovenije Velenje v skladu s sklepi VIII. kongresa Zveze sindikatov Slovenije.

V dopolnitvi so zapisane nove naloge sveta v zvezi z razvojem samoupravljanja delavcev v temeljnih in drugih organizacijah združenega dela. Zatem, naloge sindikatov in sveta pri razvijanju samoupravnih interesnih skupnosti in delavske kontrole kakor tudi pri razreševanju sporov v temeljnih organizacijah združenega dela. Nadalje, naloge v zvezi s produktivnostjo in dohodkom pa samoupravnimi odnosi pri ustvarjanju in razporejanju dohodka ter delitvi osebnih dohodkov. Potem, v dopolnitvah so zapisane nove naloge sveta in sindikatov na področju načrtovanja in družbeno gospodarskega sistema, socialne varnosti in obvladovanja socialnih razlik, delovnih in življenjskih razmer delavca in razvoja stanovanjskega gospodarstva. Zapisane so tudi naloge na področju vzgoje in izobraževanja, kulturnega življenja delavcev, oddiha in rekreacije, organiziranosti sindikatov, obveščanja in samoupravnega komuniciranja v sindikatih pa naloge sveta in sindikatov na področju ljudske obrambe in družbene samozaščite.

V razpravi na seji so udeleženci poudarili, da predstavljajo dopolnitve programa nalog občinskega sveta Zveze sindikatov Slovenije Velenje tudi delovni načrt občinskega sveta Zveze sindikatov Slovenije Velenje za leto 1975. Osnovne organizacije sindikata, ki so predlog tega doku-

Delo Zveze socialistične mladine Slovenije v naši delovni organizaciji

Delegati mladih v delovni organizaciji REK Velenje so se v nedeljo, 26. januarja, sestali na redni letni seji koordinacijske konference aktivov in osnovnih organizacij ZSMS REK. Konferenca je bila v Domu kulture v Velenju.

Kljub temu, da udeležba ni bila največja, je bilo delo konference uspešno in plodno. Iz poročil predsednikov aktivov in osnovnih organizacij in poročila predsednika konference Franca Avberška je bilo razvidno, da je tudi delo osnovnih organizacij uspešno - kljub temu, da delovni tempo v REK zavira njihovo delovanje.

In o čem je konferenca razpravljala in sklepala?

Precejšnjo pozornost je posvetila zlasti problematiki mladih v samskem domu. V njem je koncentriranih največ naših mladih, in to še tistih, ki so pri svojem delu najbolj osamljeni in brez prepotrebne pomoči. Delegati na konferenci so bili zato enotnega prepričanja, da je treba prav tu najbolj razviti mladinsko delo ter pomagati mladim, da se čim preje vključijo v naš način življenja in delo mladine v REK. Prav tako pa je bilo rečeno, da se morajo mladinci v samskem domu sami tesneje povezati tudi z organizacijo mladih v svoji TOZD, kjer imajo zanje v svojem delovnem programu odmerjeno svojo skrb.

Na splošno pa je konferenca menila, da so bili mladi, tako v skupnih službah kakor tudi v tozdih, aktivni pri delu na idejnopolitičnem področju, da so vseskozi skrbeli tudi za dobro kadrovske zasedbe v svojih in drugih organih v REK ter sodelovali v vseh akcijah na športnem in rekreativnem področju v delovni organizaciji.

Še posebej pohvalno pa so ocenili njihovo sodelovanje na srečanju mladih rudarjev v Labinu ter delo mladih ob rudarskem prazniku.

Za to leto pa so si mladi v REK zadali odgovorno nalogo, da bodo skupaj s sindikatom organizirali športne igre ob 3. juliju kakor tudi med letom. Večjo pozornost kot doslej pa bodo posvetili družbenopolitičnemu izobraževanju mladih v REK in njihovem intenzivnemu usposabljanju za delo v samoupravnih organih ter družbenopolitičnih organizacijah. Vzporedno s tem pa bo treba, so sklenili, razviti tudi dober sistem informiranja preko komisije mladih za informiranje in referentov za informiranje v aktivih in osnovnih organizacijah mladih ter izrabiti razpoložljiva interna informacijska sredstva; med drugimi tudi oglasne deske in omarice v tozdih, ki jih pravkar nameščajo.

Prav tako, so odločili, morajo mladi svoje delo bolj usmeriti tudi na področje kulture in organizirati kakšno kulturno prireditev tudi za vse člane kolektiva.

Iz vsega povedanega in drugih odločitev, ki jih je sprejela konferenca na tej seji, je razvidno, da čaka aktive in osnovne organizacije Zveze socialistične mladine Slovenije v REK obilica nalog in da bo za realizacijo teh potrebno še tesnejše sodelovanje z vsemi samoupravnimi organi in drugimi družbenopolitičnimi organizacijami. Kajti, samo enotno nastopanje in sodelovanje vseh dejavnikov družbenopolitičnega in proizvodnega dela našega kolektiva lahko zagotavlja učinkovito delovanje mladih.

Komisija za informiranje
pri konferenci delegatov
mladih v REK Velenje

Pomenek z Žarkom Božičem, sekretarjem mladih v TOZD ESO

Aktiv, zdaj pravzaprav osnovna organizacija mladih v TOZD ESO, je eden izmed tistih aktivov, ki se lahko udeleževali s svojim delom na vseh področjih mladinskega udejstvovanja. Ustanovljen je bil takoj zatem, ko je leta 1970 organizacija ZK v delovni organizaciji dala pobudo za ustanavljanje aktiva mladih v sleherni, takrat samostojni organizaciji združenega dela na rudniku.

Čeprav ob njegovi ustanovitvi še ni bilo nobenih natančneje opredeljenih nalog organizacije mladih na rudniku, je mladinski aktiv ESO samoiniciativno takoj začel z delom in kmalu pokazal pri njem uspehe.

Kaj in kako pa delajo mladi v ESO zdaj?

V četrtek, 13. februarja, sem se kot odgovoren za delo komisije za informiranje mladih v REK o tem pogovarjal z Žarkom Božičem, sekretarjem odbora aktiva mladih v ESO. Najprej sem sicer imel namen, da se o tem pogovorim s predsednikom odbora Marjanom Skazo, pa je bil bolan.

Žarka za razgovor ni bilo treba prigovarjati.

Povedal je, da je aktiv v velikih pripravah in da imajo podroben plan dela začrtan vse do avgusta. "Pripravljamo," je dejal, "masoven pohod po poteh XIV. divizije, ker je obujanje spominov na NOB in njenih tradicij za nas prvo. Druga velika naloga, ki smo si jo naložili mladi v ESO," je nadaljeval, "pa je udarniško delo za izgraditev objektov ESO na novi lokaciji. Mladi smo sklenili udarniško pomagati pri urejanju okolja za nove obrate, da bi tako prihranili nekaj denarja in s tem prispevali k skupnim naporom za pospešitev preselitve in modernizacije ESO, na kar komaj čakamo vsi delavci v naši TOZD, kajti v sedanjih proizvodnih prostorih smo že tako uesnejni, da se skoraj ne da več delati." Kot tretje je omenil že opravljeno združitev Kleparstvo-vodovoda Šoštanj z ESO, za katero da so si prizadevali tudi mladi, saj so podprli mnenje, češ da bodo združeni še bolj učinkoviti - da bo združitev v vseh pogledih omogočila hitrejšo rast združenega dela elektrostrojnih obratov.

Na vprašanje, kako je s sobotnim delom, pa je odgovoril:

"Mladi se zavedamo, kaj nas čaka in v kakšni situaciji smo ob rudniku in zahtevah, ki mu jih postavlja družba. Tudi mi si prizadevamo za čim boljše in večje proizvodnjo. Zato je večina nas v sobotah redno na delu, in le redki so med nami, ki nadurnega dela ne jemljejo resno - ki jih je treba vedno znova prepričevati, kako nujno je delati tudi v 'rdečih' sobotah."

Ob tem je poudaril enakovrednost mladih delavcev v ESO,

ki da se angažirajo tudi pri vseh drugih aktivnostih aktiva mladih.

Pogovor pa se je iztekel ob njegovem pripovedovanju o izvršnih organih njihovega aktiva in organiziranosti športno rekreativnega in družabnega življenja mladih v ESO.

Povedal je, da so izvršni odbor svojega aktiva razširili na 9 delegatov, tako da so v njem zastopani delavci iz domala vseh delov elektrostrojnih obratov. Pri odboru aktiva pa da so izvolili še nadzorni odbor kakor tudi blagajničarko, ker pričakujejo, da bodo v bodoče uspeli zbrati več sredstev za svoje delovanje. Eden od virov zanje naj bi baje postala tudi mladinska srečanja in zabavne prireditve, za katere bi pobirali vstopnino. Bližnja taka prireditev bo bojda v Gaberkah.

Glede športa in rekreacije pa meni, da v Velenju krvavo potrebujemo športno dvorano, ker bodo sicer programi za šport in rekreacijo v tozdih in drugih delovnih skupnostih v marsičem obviseli v zraku. Vsaj za mlade v ESO, je dejal, to drži; imajo svojega športnega referenta in program za športno in rekreativno dejavnost, kje bi izvedli to in ono, kar je v njem predvideno - pa ne vedo.

In še velika želja mladih v ESO - radi bi si ogledali jamo našega rudnika! Interesentov je baje zelo veliko, med njimi pa si tega najbolj želijo tisti, ki so že več let v ESO, pa jame od blizu še niso videli.

Komisija za informiranje pri konferenci delegatov mladih v REK Velenje, predsednik Dobrivoj Runjak

glavnih nalog in dilem, ki so pred nami. Zato se vprašajmo, do kod smo že prišli v tem prizadevanju!

Usmeritev krajevne skupnosti se zelo jasno izraža v ustavni določbi, po kateri se delovni ljudje in občani, samoupravno organizirani v krajevni skupnosti, povezujejo z delavci v organizacijah združenega dela zaradi uresničevanja svojih skupnih interesov in potreb, opravljanja skupnih nalog ter vplivanja na urejanje skupnih vprašanj v občini in širših družbenopolitičnih skupnostih. Konkretneje, povezujejo se v solidarnem zadovoljevanju skupnih potreb na področjih medsebojnih odnosov v naselju, pri urejanju naselij in drugih prostorov za prebivanje, pri upravljanju stanovanj, pri organizaciji otroškega varstva, socialnega skrbstva, zdravstvenega varstva, vzgoji in izobraževanju, prosveti in kulturi, javnem obveščanju, telesni kulturi in rekreaciji ter pri komunalni in drugih dejavnostih krajevnega pomena. Namen tega povezovanja pa je tudi neposredno zadovoljevanje njihovih potreb ter potreb družin in gospodinjstev, varstvo interesov potrošnikov in uporabnikov, organizacija splošnega ljudskega odpora in družbene samozaščite, varstva človekovega okolja, urejevanje kulturnih in zgodovinskih spomenikov, upravljanje sredstev v družbeni lastnini ter reševanje vprašanj na drugih področjih skupnega življenja in dela - na primer, sprejemajo programe razvoja skupnosti, s katerimi določijo tudi način združevanja in uporabe sredstev ter dela za uresničitev posameznih skupnih nalog.

Ustavna opredelitev pomena oziroma usmeritve krajevne skupnosti pa še zlasti nakazuje, da je treba pri določanju temeljnih nalog in vrstnega reda njihovega uresničevanja ter urejanju vseh odnosov v krajevni skupnosti zagotoviti

Po predstavi drame Vinka Trinkavsa - Zrušek, v Domu kulture v sredo, 12. februarja, ob 18. uri. Prireditelj Amatersko društvo Velenje. Režiser Jože Kolar. (Slikal S. Saje)

INŽENIR VILJEM JELEN

Temeljna celica
naše samoupravne družbe:

KRAJEVNA SKUPNOST

Ustavna zamisel
krajevne skupnosti

V okviru razprav o uresničevanju nove ustave ter opredelitve nalog ZK in družbenopolitičnih organizacij glede samoupravne organiziranosti v združenem delu - o čemer je tekla beseda tudi na nedavni seji CK ZKS - poskušamo opredeliti tudi stanje in napore na področju uresničevanja ustavne zamisli krajevne skupnosti, saj je ta poleg TOZD druga temeljna celica naše samoupravne družbe, na kateri je zgrajena samoupravna in politična zgradba celotne družbe kakor tudi celotni sistem družbenogospodarskih odnosov.

Opredelitev tega stanja in naporov oziroma krajevne skupnosti kot družbenogospodarskega razmerja, kot sestavnega dela združenega dela in kot skupnosti, v kateri delavci v združenem delu in drugi delovni ljudje ter občani uresničujejo velik del svojih družbenogospodarskih in drugih interesov ter življenjskih potreb, je potemtakem ena od

aktivno in prizadeto vključevanje delavcev v tozdih in vseh drugih oblikah združenega dela ter sredstev. Drugače rečeno, ključna točka odločanja delavca občana naj bo njegova TOZD, in to glede odločanja o celovitem dohodku, dohodku za zadovoljevanje tako njegovih osebnih kakor tudi skupnih in splošnih potreb in interesov - torej tudi tistih, ki se uresničujejo v krajevni skupnosti. Kajti, drugače se ne da zagotoviti ustavna pravica, da delavci v združenem delu, v svojih tozdih, dejansko in neposredno odločajo o pogojih in sadovih svojega dela ter preko tega o celotni družbeni reprodukciji.

Ob tem pa se takoj pojavi naloga družbenopolitičnih organizacij, da krepijo zavest in spoznanje slehernega delavca, kaj pomeni razvijanje in usposobitev krajevne skupnosti - kako edino v krajevni skupnosti lahko delavec v polni meri uresničuje in zadovoljuje nekatere svoje pomembne interese; interese, od zadovoljevanja katerih je odvisna njegova delovna sposobnost, razvoj njegove osebnosti in zadovoljevanje potreb njegove družine. Pri izpolnjevanju te naloge pa tudi njene nosilce v organizacijah združenega dela - osnovne organizacije ZK, sindikatov in Zveze socialistične mladine - čaka spoznanje, da bodo morali tesneje sodelovati z organizacijami SZDL v krajevnih skupnostih.

Če želimo opisano usmeritev krajevne skupnosti dejansko doseči, pa je poleg naštetega nujno tudi drugačno planiranje v krajevnih skupnostih, in sicer takšno, ki bo neposredno povezano s procesom planiranja v temeljnih in drugih organizacijah združenega dela. To zato, da potrebe in želje delovnih ljudi in občanov v krajevni skupnosti ne bodo ostale na enem bregu, na drugem bregu pa potrebe, interesi in tudi pripravljenost delavcev v tozdih za reševanje skupnih vprašanj. Pa tudi zato, da se interesi delavcev v organizacijah združenega dela ne bi umetno razlikovali od interesov taistih delavcev - kot prebivalcev, občanov v določeni krajevni skupnosti. Programi krajevnih skupnosti se torej morajo v bodoče že kar od

prvih osnutkov oblikovati in preverjati ne samo na zborih občanov, temveč tudi na zborih delavcev v tozdih, to pa ob tvorni udeležbi vseh delavcev, ki v določeni krajevni skupnosti uresničujejo svoje skupne življenjske interese.

(Se nadaljuje)

Pomoč Škoflekovi družini

Viktorja Škofleka, nekdanjega delavca iz tozda zunanji obrati, ni več med nami. Komaj devetintrideset let mu je bilo, ko je zla usoda ugasnila njegovo življenje.

Še ob novem letu so ga obiskali njegovi sodelavci v bolnici, kjer je ležal dalj časa težko bolan. Prinesli so mu skromno darilo in se pogovarjali z njim. Kmalu zatem, 15. januarja, pa ga je zahrbtna bolezen premagala.

Doma, v Završah pri Mislinji, kjer Škoflekovi žive, je družina ostala brez skrbnega očeta. Okrog matere Antonije se sučejo le trije sinčki: triinpolletni Viktor, dvaipolletni Ivan in še eno leto mlajši Marjan.

Delavci zunanjega obrata so še takrat, ko je njihov sodelavec živel, zbrali nekaj denarja, drugo polovico pa je prispeval sindikat. S temi sredstvi so kupili pralni stroj z rezervoarjem in ga odpeljali Škoflekovi v Završe, kjer še nimajo tekoče vode in je življenje malo težje kot v mestu.

To in pa tudi številno spremstvo na zadnji Viktorjevi poti Škoflekovi ne more potolažiti. Očeta jim ne more vrniti nihče. A vendar, vsaj čut za skrb do sodelavčeve družine, troha človeške pozornosti, naj jim bo v skromno pomoč.

S. Saje

POSTANITE ČLAN PREŠERNOVE DRUŽBE TUDI VI!

Prešernova družba je družbena kulturna organizacija, ustanovljena leta 1953 s posebno nalogo, da skrbi za širjenje dobrih, naprednih knjig med vsem slovenskim ljudstvom. Svojo organizacijo ima razpredeno po vsej deželi, zlasti pa si prizadeva, da bi zajela delavske kolektive in ustanove.

Da si posamezni naročniki lahko nabavijo zbirko čim ceneje in da so knjige dostopne čim večjemu krogu naročnikov, Prešernovo družbo denarno podpirajo zlasti republiška kulturna skupnost, regionalne kulturne skupnosti, številne delovne organizacije in ustanove z ustanovnimi in podpornimi članarini, zlasti pa z oglasi v koledarju in reviji Obzornik.

Pred leti je bilo v našem kolektivu veliko članov Prešernove družbe, ker pa v zadnjem času ni bilo zaupnikov med nami, se je tudi članstvo zmanjšalo. Zaradi tega se je družba v letu 1974 prek občinskega sindikalnega sveta Velenje povezala z uredništvom Rudarja in prosila za sodelovanje. Tako smo pridobili nekaj novih naročnikov in vemo, da se bi na zbirko rad naročil še marsikdo med vami.

Da se boste lažje odločili za nakup, sporočamo, da bo Prešernova družba v letu 1975 izdala za svoje naročnike naslednje knjige!

Prešernov koledar 1976

Od letošnjega se bo le nekoliko ločil: medtem ko je letošnji letnik posvečen poglavito trideseti obletnici zloma druge svetovne vojne, bo letnik za 1976 spet posvečen vsakovrstnim razpravam iz problematike našega domačega življenja in svetovne politike.

Beno Zupančič:

Plat, roman

Knjiga je sicer že izšla pred leti v Cankarjevi založbi, vendar v nizki nakladi, tako da naročnikom ni bila dosegljiva, predvsem tudi zaradi cene. Roman je ponatisnjen zaradi svoje vsebine, ker je knjiga zares odlično napisana in bi bila škoda, da je bralci ne dobijo v roke.

Milena Mohorič:

Hiša umirajočih, roman

Milena Mohoričeva je bila kar četrto stoletja v bolnišnici.

Pred vojno znana pisateljica, je po vojni popolnoma utihnila - vsaj videz je bil tak. Po njeni smrti pa smo dobili njen roman, ki ga je napisala v bolnišnici: Hiša umirajočih. Presenetljivo je, da je to njeno najboljšo delo. Resda je roman napisan realistično, kakor so pač pisatelji pisali nekoč, toda zgodba sama je dovolj živahna, polna dogajanja. Prikazuje nam okoliščine konec preteklega stoletja na vzhodnem Štajerskem, s primesjo takratnih političnih bojov med rodoljubi in nemškutarji. Prepričani smo, da bodo bralci našli v romanu dovolj mikavnega, vsekakor pa neponarejen umetniški svet.

Fran Milčinski:

Ptički brez gnezda, mladinska povest

Zaradi pomanjkanja dobre mladinske literature, hkrati pa v želji, da bi ustregli vsem tistim naročnikom, ki si želijo poleg drugega tudi domačo klasiko, in še v želji, da bi ustregli mlademu rodu, ki ima po šolah to klasično mladinsko povest Milčinskega za obvezno čtivo, so se pri Prešernovi družbi odločili, da dajo v program letne knjižne zbirke to večno živo, a tudi vzgojno povest. Milčinski je mladino prav dobro poznal, saj je na sodišču skrbel za varstvo otrok. In rodila se mu je nekoliko hudomušna povest o družini, kjer so otroci - kakor tudi dandanašnji v mnogih primerih - prepuščeni samim sebi.

Higiena in kozmetika

Priručnik, ki bo dobrodošel v vsaki hiši, bodo napisali znani strokovnjaki: prof.dr. Ivo Bonač, dr. Dušan Hrovat in Manja Pečnik-Vovkova. Živeti zdravo, urejeno in lepo, je cilj vsakega posameznika in vse družbe, kar pa ni lahko, saj človeka in njegovo okolje ogrožajo nove nevarnosti, ki se porajajo v novem načinu življenja. Napotki v priručniku nam bodo koristni vsak dan. Knjiga je smotrno nadaljevanje priručnika Rastline in naše zdravje, ki je izšel v letu 1974.

Cena vseh naštetih knjig - broširano - je 70 din, v platno vezana zbirka - koledar broširan - pa velja 100 din. Naročniki, ki bodo plačali naročnino do 30. junija, pa prejmejo še knjigo,

Miško Kranjec:

Povest o dobrih ljudeh.

Do pomladi bo po tej povesti narejen barvni film, tako da si ga boste medtem že lahko ogledali in bo branje tem bolj mikavno. Povrh vsega pa bo knjiga bogato ilustrirana s filmskimi posnetki in tako še bolj privlačna.

Če sami pri sebi premislite, ugotovite, da je zbirka knjig, ki bo izšla v letu 1975, dobra in zelo poceni.

Prepričani smo, da se boste po temeljitem premisleku odločili in postali član najbolj množične družbene kulturne ustanove - Prešernove družbe - tudi vi. Včlanite se lahko v uredništvo Rudarja (pri Romani Misja, soba 31 nad pošto v Velenju - telefon 260), vsak delovni dan med 6. in 14. uro. Pogoj je plačilo vsaj polovice članarine - to je, 35,00 din za broširano ali 50,00 din za vezano zbirko.

Prihodnjic še o zbirki romanov Prešernove družbe: Ljudska knjiga.

RoM

Odšli v pokoj v letu 1974

Popravek in dopolnilo notice o upokojenem Antonu Močilniku, objavljene pod istim naslovom v Rudarju, št. 1/75

Zaradi netočnosti enega izmed virov podatkov o njem v kadrovski evidenci REK popravljamo:

"Anton Močilnik je bil aktivni udeleženec NOV že od 1. 7. 1943 in ne le - kot smo zapisali - od septembra 1944 pa do februarja 1945, ko je bil interniran in je ostal v taborišču do avgusta 1945."

Zaradi dejstva, da opombe o naših delavcih, ki so odšli v pokoj, objavljamo le v obsegu podatkov, ki jih lahko zajamemo iz osebnih map naših delavcev v kadrovski evidenci REK, pa je prav, da objavljeno notice o Antonu Močilniku dopolnimo še iz drugih virov, in sicer s tem,

da je Anton Močilnik 20 let delal pri RLV oziroma REK in bil za to nagrajen ter da je imetnik medalje zasluge za narod in reda dela III. stopnje.

Uredništvo

Šport

Nogometaši velenjskega Rudarja

Prihod profesionalnega nogometnega trenerja Živka Stakiča v nogometni klub RUDAR Velenje je velenjskemu nogometu prinesel novo pomlad. Lahko rečemo, da so šele sedaj velenjski nogometaši spoznali, kakšen šport naj bi bil nogomet, in dojeli tudi pojem besede "treniranje".

Začetno delo je seveda bilo težko, kajti velenjski nogometaši niso bili vajeni trdega in organiziranega dela. In to je bil tudi vzrok, da je v nadaljevanju tekmovanja v jesenskem delu odpadlo nekaj nogometašev, ki se niso mogli vključiti v novi sistem treningov, in so tako nekatera mesta v prvem moštvu zasedli perspektivni mladinci, ki so bili pri treningih in igri dokaj uspešnejši.

Še enkrat: velenjski nogomet je doživel še en preporod, in to zlasti po občnem zboru, ki je bil do sedaj najuspešnejši. To smo lahko razbrali iz poročil pa tudi iz načrta bo-

Del moštva nogometnega kluba RUDAR Velenje v "novi pomladi"

dočega dela, ki so ga sprejeli tako nogometaši kakor tudi novo vodstvo kluba, kateremu načeljuje naš generalni direktor Mirko Bizjak.

Začetni sadovi nove oblike dela na področju povzdiga kvalitete velenjskega nogometa se že poznajo: na treningih vedo, kdo jih vodi in kdo trenira - nič več ni slišati preklinjanja, ki je bilo svoj čas tako značilno za nogometaše; sedaj je na nogometnih treningih tišina; sliši se samo odločen glas trenerja.

Trening imajo od 10. januarja naprej vsak dan poprečno tri ure; trde tri ure.

Pa predstavimo še nov upravni odbor, ki ga sestavlja 12 članov in pri katerem so izvolili tudi pet komisij. Vodje teh so: predsednik propagandno-informativne komisije Hinko Dermol, predsednik gospodarsko-finančne komisije Marjan Kolenc, predsednik športnotehnične komisije Karel Vrečko, predsednik organizacijsko tehnične komisije Adolf Ošlovnik, predsednik vzgojno disciplinske komisije pa je Ivo Blekač, podpredsedniško mesto pa je prevzel Venčeslav Tajnik, tajniške posle pa Albin Amon.

Še s sklepom z ene izmed sej UO naj vas seznanimo, ko so med drugim sklenili, da bodo vsi igralci prvega moštva in vodstvo kluba dobili klubske uniforme, točneje povedano, kupili si jih bodo sami, iz lastnega žepa. Kako bodo izgledale uniforme? Hlače bodo črne barve, suknič temno zelen, srajca zelena in kravata rdeča. Pripravljajo pa tudi akcije za klubske navijače, o katerih pa bomo malo več povedali kdaj drugič.

In sedaj vam predstavljamo igralce, ki bodo zastopali barve prvega moštva. Ti so:

- Mate Blagus, 25 let, gradbeni tehnik, zaposlen pri Vegradu, je tudi izredni študent na višji gradbeni šoli;
- Vlado Matič, 21 let, TV mehanik, dela pri RŠC Velenje;
- Ilija Filipovič, 28-letni tesar, dela v Vegradu;
- Štefan Hrastnik, 21-letni transportni delavec v TGO Go-

- renje;
- Rade Martič, 24 let, končal gimnazijo, dela pri REK Velenje - TOZD Plastika in je izredni študent na pravni fakulteti;
- Štefan Šmit, 25 let, končal gimnazijo, dela pri Vegradu Velenje, tudi izredni študent višje ekonomske šole;
- Mehmed Softič, 25 let, strojni tehnik, dela pri REK Velenje, je tudi izredni študent na višji strojni šoli;
- Sulejman Mustafič, 20 let, transportni delavec v TGO Gorenje;
- Dušan Frangeš, 19 let, učenec kovinarske šole pri RŠC Velenje;
- Roman Frangeš, 18 let, učenec pri RŠC Velenje, kovinarska smer;
- Drago Hanžekovič, 23 let, varilec na RŠC Velenje - TOZD EKO;

Vsak dan poprečno trde tri ure dela ...

- Janko Žolgar, 25 let, električar, dela pri RŠC Velenje;
- Drago Zlodej, 24 let, električar, dela pri REK Velenje - TOZD ESO, trenutno obiskuje zadnji letnik delovodske šole in zato ne trenira;
- Pejo Pašič, 25 let, vodja skladišča na RŠC Velenje, je tudi izredni slušatelj 4. letnika ekonomske šole;
- Mustafa Topčič, 29 let, rudarski tehnik na REK Velenje - TOZD RLV;
- Pavle Popov, 19 let, klepar, dela pri RŠC Velenje - TOZD EKO;
- Milorad Tatalovič, 20 let, izredni študent na pravni fakulteti, dela pa pri REK Velenje - DSSS;
- Milorad Oljača, 20 let, ekonomski tehnik, dela pri REK Velenje - TOZD Plastika, je tudi izredni študent na ekonomski fakulteti;
- Joviša Krsmanovič, 23 let, visokokvalificiran delavec prehranske stroke, dela pri Gradisu Celje;
- Milenko Nedeljkovič, 20 let, transportni delavec na REK - TOZD ZO;
- Janez Hudarín, 17 let, učenec pri RŠC Velenje;
- Milan Kukec, 18 let, učenec kovinarske šole pri RŠC Velenje;
- Milenko Ačimovič, 18 let, učenec pri RŠC Velenje;
- Danilo Martinšek, 17 let, učenec pri RŠC Velenje kovinarska smer; in
- Jakub Smajlovič, 22 let, transportni delavec v TGO Gorenje Velenje.

Seveda pa v klubu ne skrbijo samo za nogometaše prvega moštva. Vso skrb posvečajo tudi mladini. Pod vodstvom trenerja Mirka Anzla trenira nekaj nad 30 mladincev. Tu pa so še pionirji; tudi teh bo na vajah čez 40 - s treningi bodo pričeli v začetku marca, ko bo že malo topleje, vodil pa jih bo Janez Papež.

Ni odveč, če dodamo, da so mlajši v lanskem letu dokaj dobro zastopali velenjski nogomet, saj so osvojili drugo mesto; za ljubljanskim Slovanom, ker so doma z njim izgubili z 2:1, vendar močno oslabljeni.

Verjetno bodo navijači vprašali, kdaj bodo lahko videli nogometaše na kakšni prijateljski tekmi. Kot smo izvedeli, se bodo tekme začele v začetku meseca marca; v Velenje bo prišel tudi trboveljski Rudar in še drugi, ki igrajo v prvi slovenski ligo.

Tako, na kratko smo vam predstavili velenjske nogometaše in njihovo vodstvo, in prav bi bilo, da se vključite tudi vi v vrste navijačev svojih "nogometnih rudarjev".

Pridite na nogometne tekme, saj bomo le močni in združeni lahko nadaljevali boj, da bi velenjski Rudar prešel v prvo slovensko nogometno ligo. Ker, to je osnovni cilj v delu, ki ga nogometaši RUDARJA načrtno izvajajo, in lahko pričakujemo, da bodo v tem tudi uspeli.

L. Ojsteršek

PREKLICUJEM - Preključujem veljavnost svoje polovične deputatne karte za premog - Franc Debelak; matična št. 514, TOZD ESO.

Gradimo termoelektrarno Šoštanj IV

Pričeli smo z graditvijo četrte faze termoelektrarne Šoštanj, moči 335 000 kilovatov.

Začetek del na novem objektu je v soboto, 1. februarja, naznanila svečanost na gradbišču TEŠ IV: položili so temeljni kamen za novo elektrarno!

Temeljni kamen sta na mestu bodočega, glavnega pogonskega objekta zabetonirala - in s tem simbolično nakazala pričetek graditve termoelektrarne Šoštanj IV - dva člana kolektiva rudarsko-elektroenergetskega kombinata: Alojz Špegel, ključavničar iz elektrarne Šoštanj, in Ivan Črep, rudar iz rudnika lignita Velenje.

Pomembnost dogodka potrjuje tudi številna prisotnost najvidnejših osebnosti našega gospodarskega in političnega življenja v republiki, predstavnikov občinske skupščine Velenje, družbenopolitičnih delavcev velenjske občine, članov delovne organizacije REK ter ostalih uglednih gostov.

Položitve temeljnega kamna so se udeležili tudi predstavniki tujih firm, ki bodo dobavljale opremo za novo proizvodno enoto, in zastopniki domačih firm, kooperantov, ki

Zatem je seznanil prisotne o dobaviteljnih opreme za IV. fazo elektrarne in poudaril, da je za glavnega dobavitelja bila izbrana zahodnonemška firma KWU Erlangen v konzorciju s švicarsko firmo SULZER iz Winterthura, s katerima pa bodo pri izdelavi celotne potrebne opreme naše domače tovarne soudeležene z najmanj 45 odstotki.

Povedal je tudi, da je uvoznik tuje opreme KOVINOTEHNA iz Celja, vsa gradbena dela pa da bo izvedel GRADIS iz Ljubljane, medtem ko bo opravila montažna dela HIDROMONTAŽA iz Maribora.

Iz govora predsednika delavskega sveta REK Jožeta Aljaža

Jože Aljaž je osvetlil pomembnost tega velikega objekta za vse slovensko in jugoslovansko gospodarstvo. Dejal je, da se Rudarsko-elektroenergetski kombinat zaveda velike odgovornosti in težavnih nalog, ki jih je kot investitor pri tej izgradnji moral prevzeti, kajti nova elektrarna ni samo v interesu naše delovne organizacije, temveč je skupna potreba vsega združenega dela Slovenije in Jugoslavije.

"Danes smo začeli zares," je dejal, "in današnja slovesnost nam daje možnost, da vsi odgovorni še enkrat pregledamo prevzete obveznosti in potrdimo pripravljenost, da jih bo vsak posameznik točno in pravočasno izpolnjeval."

Zatem je predsednik delavskega sveta omenil, da imamo

vseh državljanov Slovenije in Jugoslavije, kajti elektrarna, ki ste jo pričeli graditi, je za naše razmere pravi gigant ...

Še posebej pomembno pa je, da skrbijo za to izgradnjo tudi rudarji, ki proizvajajo primarno energijo - premog - z njimi pa vsi uporabniki električne energije. Samoupravna interesna skupnost, ki je na podlagi novih ustavnih določil tako vitalno zaživela, združuje interese uporabnikov ter proizvajalcev in tako vseh članov naše domovine. S tem dokazuje, da novi samoupravni odnosi niso le na papirju, temveč se uresničujejo med nami in za nas.

Uporabniki električne energije, ki so na sebe vzeli levji delež finančnih bremen, so se dogovorili z vami, 'elektrikarji' in rudarji, da bodo interese in svoje delo usklajevali na novih osnovah, se pravi, na sporazumevanju.

Samoupravna interesna skupnost elektrogospodarstva Slovenije je ena od redkih skupnosti, ki določila in vsebino nove ustave tudi vsakodnevno uresničuje. Uporabniki električne energije združujejo svoje koristi s proizvajalci in s tem stvarno uresničujejo del kroga združenega dela.

Samoupravna interesna skupnost zagotavlja sredstva za dogovorjene investicije v elektrogospodarstvu z velikimi napori vsega slovenskega gospodarstva, zato tudi pričakuje, da bodo tako zbrana sredstva kar najbolj razumno uporabljena.

Ker vem, da se zavedate, kolikšnega pomena je investicija za novo elektrarno Šoštanj IV," je dejal nazadnje, "sem prepričan, da bo elektrarna zgrajena v dogovorjenem času - in vam pri vašem delu želim mnogo uspehov."

Franjo Kljun: Le široko zastavljena družbena akcija ...

Tudi predsednik izvršnega sveta skupščine občine Velenje Franjo Kljun je pozdravil prisotne in med drugim povedal:

"Le široko zastavljena družbena akcija, ki jo mora spremljati tudi izgradnja objektov družbenega in osebnega standarda, bo ustvarila potrebne pogoje, da bo izgradnja TEŠ IV in povečanje proizvodnje premoga v rudniku moč uresničiti v postavljenem roku. Skupščina občine Velenje, še posebej pa izvršni svet občinske skupščine, se zavedata soodgovornosti, da je treba glede na sedanje pomanjkanje električne energije storiti vse za pravočasno izgradnjo nove elektrarne.

Hkrati z razvojem primarne industrije v naši dolini pa moramo vso skrb posvetiti tudi nadaljnemu razvoju tiste lahke industrije, ki zaposluje predvsem ženske, ter uspešnemu izpolnjevanju nalog, ki stojijo pred novo ustanovljenimi interesnimi skupnostmi."

Za sklep pa je predsednik poudaril, da bo le s skupnim delom delavcev s področja primarne in sekundarne industrije ter z uspešnim delovanjem vseh samoupravnih interesnih, krajevnih in drugih skupnosti zagotovljen naši dolini hitrejši razvoj tako na gospodarskem področju kakor tudi pri družbenem standardu.

Lom

Z leve na desno - Alojz Špegel, ključavničar iz TEŠ, in rudar Ivan Črep pri slavnostnem dejanju

bodo dobavljali domači del opreme in naprav.

Med prisotnimi so bili tudi delavci termoelektrarne, razen tistih, ki zaradi službenih obveznosti niso mogli zapustiti svojih delovnih mest.

Goste je pozdravil predsednik delavskega sveta elektrarne Zvone Vidic

Predsednik delavskega sveta elektrarne Zvone Vidic je v svojem uvodnem govoru med prisotnimi posebej pozdravil člana predsedstva SR Slovenije Toneta Boleta, podpredsednika republiškega izvršnega sveta Rudija Čačinoviča, generalnega direktorja elektrogospodarstva Slovenije Toneta Tribušona, predsednika izvršnega odbora samoupravne interesne skupnosti elektrogospodarstva Slovenije Cirila Marinčeka, predsednika slovenskih sindikatov Janeza Barboriča, predsednika skupščine občine Velenje Nestla Žganka, predstavnike firm dobaviteljic, banke in kooperantov.

V nadaljevanju je predsednik Vidic nakazal cilje združevanja temeljnih organizacij združenega dela v delovno organizacijo rudarsko-elektroenergetski kombinat Velenje, ki naj bi pripomogli k optimalnemu izkoriščanju energijskih virov v šaleškem bazenu in istočasno uskladili interese delovne organizacije z interesi širše družbene skupnosti pri reševanju splošne energetske problematike.

O zahtevni nalogi za izgradnjo termoelektrarne Šoštanj IV pa je Zvone dejal:

"Prepričan sem, da bo celotna naša delovna organizacija REK Velenje, s člani delavskega kolektiva elektrarne, v svojih prizadevanjih in odgovornih nalogah, ki jih prevzema, opravila veliko investicijo in prispevala družbi vse tisto, kar od nas zahteva."

za izvršitev zadane naloge na voljo ustrezen strokovni kader, ki si je pri dosednji izgradnji, I., II. in III. faze elektrarne, pridobil potrebno strokovno in praktično znanje ter veliko delovnih izkušenj in da je to vsekakor jamstvo za uspešno delo pri izgradnji TEŠ IV in povečanju sedanjih zmogljivosti rudnika. Opomnil pa je, da bo za povečano proizvodnjo premoga do konca leta 1977 treba vložiti preko ene milijarde dinarjev in zaposliti več kot 600 novih delavcev, za katere bo treba pripraviti ravno toliko stanovanj.

"Za izgradnjo novih elektrarniških ter rudarskih zmogljivosti," je poudaril, "pa bo investitor do konca leta 1977 potreboval preko 4 milijarde dinarjev, za katere pa bo moralo poskrbeti celotno slovensko gospodarstvo in ostali potrošniki, ki so zainteresirani za redno dobavo kakovostne električne energije."

"Da bi bila elektrarna pravočasno zgrajena kakor tudi da bo imela dovolj premoga za nemoteno obratovanje," je rekel ob koncu, "pozivam vse soodgovorne k tesnemu sodelovanju in razumevanju in zlasti pa samoupravno interesno skupnost elektrogospodarstva Slovenije in skupščino občine Velenje, ker bomo le tako, z združenimi silami, lahko zgradili novo elektrarno Šoštanj, elektrarno IV."

Današnji dan je praznik vse Slovenije ...

To so besede predsednika izvršnega odbora samoupravne interesne skupnosti elektrogospodarstva Slovenije - Cirila Marinčeka, saj je dejal:

"Današnji dan ni le praznik za delavce temeljne organizacije združenega dela elektrarne Šoštanj in delavcev Rudarsko-elektroenergetskega kombinata, temveč je praznik

Franc Potočnik in Dušan Janežič o graditvi TEŠ IV

Franco Potočnik, diplomirani elektroinženir, ima v elektrarni Šoštanj kot vodja investicij zahtevno in odgovorno nalogo. Izgraditi je treba TEŠ IV v roku, tehnično dovršeno, tako da bo pripravljena za dvajsetletno čim bolj brezhibno obratovanje, pri čemer bi naše gospodarstvo pridobilo nove milijarde prepotrebni kilovatskih ur.

Ob pričetku graditve smo inženirja Potočnika kot strokovnjaka na področju investicij poprosili za njegovo mnenje o izbiri dobaviteljev opreme, njeni kvaliteti, točnosti dobavnih rokov, problematiki montažnega osebja in kvalificiranju bodočega obratnega osebja.

Kaj nam je povedal, si preberite v spodnjem sestavku!

Smatram, da je izbira dobavitelja dobra ...

Za generalnega dobavitelja TEŠ IV je bila izbrana zahodnonemška firma KWU v konzorciju s švicarsko firmo Sulzer. V postopku izbire so poleg predstavnikov investitorja sodelovali najvidnejši slovenski strokovnjaki in predstavniki družbenopolitičnih skupnosti.

Velika pozornost in skrb je bila posvečena zlasti izbiri opreme in seveda tudi takih dobaviteljev, ki bi zagotavljali zanesljivo obratovanje bloka. Pri tem so bile v največji meri meri upoštewane izkušnje, ki so si jih delavci TOZD TEŠ pridobili na obstoječih napravah. Hkrati pa so morali biti upoštevani tudi drugi pogoji, ki jih je pred investitorja postavila naša družba, zlasti: čim večja ude-

ležba jugoslovanske industrije, čim krajši rok izgradnje in sprejemljiva cena. Ti pogoji pa lahko v določenih okoliščinah govore proti izpolnjevanju maksimalnih zahtev po kvaliteti.

Smatram, da je bila izbira glavnega dobavitelja dobra tako v pogledu osnovnih zahtev po kvaliteti opreme kot v pogledu malo prej navedenih spremljajočih zahtev. Izbrani dobavitelj ima dobre reference (izkazila) in velike izkušnje pri sodelovanju z jugoslovanskimi podjetji.

Na drugi strani pa je treba poudariti, da je nesmiselno zahtevati idealno in popolno napravo, ker take enostavno ni, zlasti ne pri kurjavi z lignitom. Pretiravanje pri iskanju tehničnih rešitev v tej smeri zahteva ogromno denarja in prinaša malo rezultatov. Ta denar je dosti smotrnejše uporabiti za usklajeno izgrajevanje celotnega elektroenergetskega sistema, ki bo imel v proizvodnih in prenosnih kapacitetah zadostno rezervo tudi pri izpadih največjih enot.

Vsa naša prizadevanja bodo usmerjena za točnost dobavnih rokov, da ne bi prišlo do zamude pri začetku obratovanja ...

Izgradnja tako zahtevnega objekta, kot je TE Šoštanj IV, predstavlja zelo obsežen splet problemov, ki se morajo ves čas graditve usklajevati in reševati pravočasno. Pri tem je zlasti treba dosledno upoštevati specifične pogoje, pod katerimi se objekt gradi. Od pogojev, ki lahko v veliki meri vplivajo na rok izgradnje TE Šoštanj IV, naj kot najvažnejše navedem le sledeče:

- Močno naraščanje cen, ki smo mu priča v zadnjem času, lahko privede do tega, da predvidena sredstva ne bodo zadostovala in da dotok sredstev ne bo pravočasen.
- Na jugoslovanskem trgu vlada veliko pomanjkanje nekaterih materialov, zlasti betonskega železa in konstrukcijskih jekel. Ob veliki udeležbi jugoslovanske industrije lahko to povzroči znatne zamude pri izgradnji, saj je po drugi strani uvoz teh materialov omejen in podvržen dolgotrajnim proceduram.
- Istočasno s TE Šoštanj IV je v Sloveniji v izgradnji še več velikih elektroenergetskih objektov, ki zapošlujejo gradbena in montažna podjetja preko njihovih zmogljivosti, kar prav tako lahko povzroči zamude. Kakršnekoli začetne zamude pri izgradnji TE Šoštanj IV ta problem lahko močno stopnjujejo, saj se v tem primeru vse bolj stopnjuje istočasnost izgradnje TE Šoštanj IV in NE Krško.
- Visoka konjunktura (ugoden gospodarski položaj) na področju izgradnje elektroenergetskih objektov ima za posledico primanjkanje projektantov pri glavnem dobavitelju. Zamude v projektiranju pa neposredno pogojujejo zgoraj navedene težave in so zato izredno nevarne.

Iz povedanega je razvidno, kam bodo naša prizadevanja predvsem usmerjena za izpolnitev predvidenega roka izgradnje. Upam, da bodo ta predvidevanja ob podpori pristojnih slovenskih dejavnikov uspešna.

Za šolanje bodočega obratnega osebja je poskrbljeno ...

Elektrarna Šoštanj se v celoti zaveda zahtevne naloge, ki jo bo morala prevzeti po izgradnji TE Šoštanj IV. Z zadovoljstvom lahko ugotovim, da so samoupravni organi tokrat že na začetku izgradnje sprejeli organizacijsko shemo, ki upošteva potrebe po delovnih mestih po izgradnji kakor tudi sistematično povezovanje med sektorjema Investicije in Proizvodnja v času izgradnje z namenom, da bi prišle doseganje izkušnje vseh delavcev TOZD v največji možni meri do izraza. Prav tako je bilo že na začetku uspešno zastavljeno reševanje drugih problemov v zvezi z novimi delovnimi mesti, kot so: stanovanja, delavnice, garderobe in obrat družbene prehrane.

Med izgradnjo bo izveden obsežen program seznanjanja širokega kroga delavcev s tehničnimi karakteristikami novega bloka in tudi program konkretnega šolanja bodočega obratnega osebja za posamezna delovna mesta. Smatram, da bo tokrat kolektiv TEŠ pričakal konec izgradnje nove proizvodne enote v celoti pripravljen.

Fazo IV bomo zgradili do oktobra 1977!

Ob svečanem aktu - polaganju temeljnega kamna za termoelektrarno Šoštanj IV, nam je tudi direktor TOZD TEŠ ing. Dušan Janežič povedal nekaj svojih misli o graditvi, in te posredujemo delavcem TEŠ, celotnemu kolektivu REK in vsem bralcem Rudarja.

Izjava Dušana Janežiča:

"Ne bi želel ponavljati, kar je že bilo izrečeno o TE Šoštanj IV, ob slavnostni otvoritvi gradbišča dne 1. februarja. Povem naj le to, da bo celotna graditev terjala skrajne napore investicijske grupe, ki je neposredno zadolžena za pravočasno in kvalitetno izgradnjo objekta. Poleg tega bosta morala TOZD TEŠ in delovna organizacija REK investicijski grupi nuditi vso pomoč in se tudi vključevati v reševanje težav in problemov, ki bodo med izgradnjo nastajali.

Diplomirani elektroinženir Franc Potočnik, vodja investicij v TOZD TEŠ

Direktor TEŠ Dušan Janežič - Fazo IV bomo zgradili do oktobra 1977!

Prepričan sem, da bodo vsi, ki pri graditvi neposredno sodelujejo, tuji in domači dobavitelji kot tudi investicijska skupina zadano nalogo vestno in pravočasno izvršili. Prepričan sem, da bo termoelektrarna Šoštanj IV začela obratovati oktobra 1977." (Pripravil Lom)

Za šalo in zares

Človek se bi smejal ...

Sodnik - In kje, pravite, vam je bilo ukradenih teh 50 starih tisočakov?

Tožnica - Med predvajanjem filma, izza nedrčka.

Sodnik - Kaj niste čutili, ko je, hm ..., tat segal z roko za vaš nedrček?

Tožnica - Sem! A mislila sem, da ima poštene namene!

- Ločil se bom. Žena prevelikokrat zahaja v gostilne.

- Kaj? Pa ne, da je začela piti?

- Ne, ne! Le mene vedno išče!

Sin, novinec, je dodeljen k očetu na čelo. In ker sin očetu že preseda z nenehnim vpraševanjem - Atek, kak' pa to ..., atek, kak' pa ono? - ga oče podučil, da mu mora reči v jami - "kamerad".

Petnajstega "nova kamerada" zalijeta prvo plačo - in se ve, prideta pozno domov.

- Ti šmentani dedec ti, zdaj boš pa še sina skvaril! Ti hudič ti, stari! - zmerja žena.

"Kamerada" nekaj časa poslušata, potem pa sin potrepnja očeta po ramenu:

- Veš "kamerad", če bi imel jaz tako "staro", bi jo že zdavnaj pognal od hiše!

- Zakaj pa je umrl tvoj oče?

- Ljubezen in pijača sta ga nesli!

- Koga pa je tako zelo ljubil?

- Pijačo!

- Ja, Jože, za danes smo se pa ja dogovorili, da bomo pripeljali žene na zabavo. Kjer pa imaš ti svojo?

- Vidi hudiča! Vseskozi sem imel občutek, da sem nekaj pozabil doma.

Šuuuuu-šljajo ... Jeeeeee-zikajo ...

Po ortih. V štreknah. Kanclijah. Oštarijah ...

Da se zbrali so veljaki:

ISE, ceha EGS, doline in res publike prvaki.

Da v govorancah megafonsko silnih povedali so roj besed krepilnih.

Da potlej še nekako so prestali zrenje, ko tisto so polagali kamenje.

Več pa da jim ni bilo strpeti,

ker so nekam vlekli neki jih obeti.

Vlekli? Prej kot to bi rekli - potegnili?

saj so na enega te glavnih pozabili.

(Na enega od dveh, ki sta se prva pretegnila

za fazo štiri, ki krizo EGS naj bojda bi zgladila.)

Pač pozabili, in samohodnega v Šoštanju pustili,

da čakal in misli mislil je, ko drugi jedli so in pili.

Najbrž so misli te po glavi mu rojile,

da roke so se mu zastoj znojile.

Da čas horukarjev je preč,

da po horuku zanje nihče se ne zmeni več.

In stal je tam, premišljeval;

uro, firklc čez, sam s sabo se pečal ...

Nazadnje, končno, nanj so se spomnili;

mor'bit' zato, da s čisto se vestjo so se lahko napili.

S tem pa zgoda ta še ni pri kraji ...

So šoferji dan naslednji govorili,

da, ko prejšnji dan so mimo TEŠ vozili,

že hoteli da nekoga so pobrati,

ki je sameval sam samcat tam - pred vratii.

Nekateri da, baje, še ustavili so, izstopili,

da postavo bi ogovorili,

pa so hitro spet vstopili

in jo dalje naglo potegnili.

Ker da balii so se, da ljudje bi govorili:

"Kaj pa, spet med vožnjo ste ga pili,

in spomeniku ustavljali - notri ga vabili?"

Zidarji pa lansirali so komentar ...

Da nanj so pozabili? Ne!

Da zidal bi naprej, pustili so ga tam - se vé!

En knap pa hudo se je razjezil ...

Da barvni televizor si skoro je razbil,

po ortu je robantil, vpil -

ker gledal TeVe je prenos -

ko sklonil se je mož (da skoraj v

kamen tisti je porinil nos).

"Razbil, ko gledal si prenos

in sklonil se je mož?"

debelo drugi so zijali,

se mu nasmihali, na čelo si kazali.

"Kaj, da računalnik se mi je zabil?"

to pot - v odgovor je zavpil.

"Špiral sem ga v steno, v strop -

a še ga nagnjen s svojo težo spravljaj je čez rob!"

RUDAR - Glasilo kolektiva Rudarsko-elektroenergetskega kombinata Velenje, naslov splošne uprave: Velenje - Rudarska 6, telefon h.c. 851 100

Za organizacijo izdajanja in urejanje skrbi začasno 8-članski uredniški odbor: Alojz Lipičnik (predsednik - RLV), Franc Švener (delegat - RLV), Miha Pevnik - namestnik Ivo Petrej (delegat - ESO), Pavel Mejšaš (delegat - RLV), Rafael Batič (urednik), Silvo Pešak (odgovoren za tisk), Teodor Jelen (odgovorni urednik), Tone Šeliga (odgovoren za zvezo z neposrednim obveščanjem)

Stalni sodelavci uredniškega odbora: Ludvik Mali (svetovalec), Stojan Saje (novinar REK), Maks Lomšek (stalni dopisnik iz TOZD TEŠ), Romana Misja (tajnik glasila), Lojz Ojsteršek (fotoreporter)

Zunanji sodelavec za fotografske storitve Ludvik Fujs

Naslov uredništva: Velenje, Prešernova 5 (kadrovsko-socialni sektor, soba 31 - telefon interno 260)

Tiska TOZD TISK - Velenje, Foltova 10 • Glasilo prejema vsi člani kolektiva brezplačno • Izhaja 1-krat mesečno in po potrebi • Naklada v višini stalaža za poslenih + 50 izvodov

Srečno!